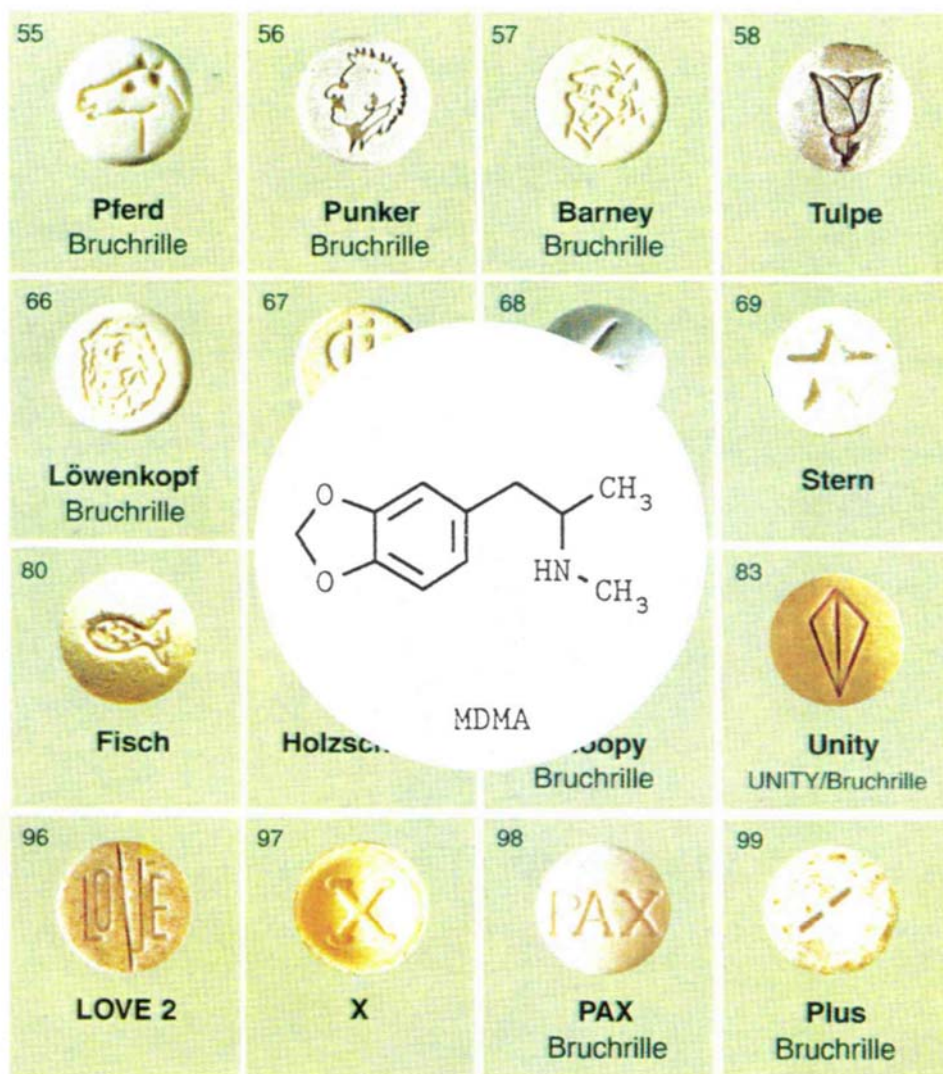

BULLETIN 1/97

Národní protidrogová centrála

PRAHA

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ročník 1997

Číslo 1

INFORMAČNÍ BULLETIN

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA

PRAHA

Čtvrtletník

O B S A H :

1. Pár slov úvodem.

/Miloš Vaněček, redakční rada/

2. Česká republika a drogy v roce 1996 z pohledu NPDC

/JUDr. Jiří Komorous, Ing. Gabriel Berzsi/

3. Prevence drogové závislosti

/Miloš Vaněček, NPDC/

4. EXTAZE

/Miloš Vaněček, NPDC/

5. První pohled do historie

MEZINÁRODNÍ OPIOVÁ KONVENCE ze dne 23. ledna 1912

/Miloš Vaněček, NPDC/

6. Výběr za zahraničních informací

/redakční rada/

7. Knižní okénko

/Miloš Vaněček, NPDC/

Vážení čtenáři,

nahlédl jsem do Malé československé encyklopedie a pod heslem Bulletin je uvedeno, že se jedná o druh časopisu, informační tiskovinu určenou zpravidla pro vybraný okruh zájemců. Jelikož předešlé dva ročníky se těšily poměrně značnému zájmu čtenářů, učinili jsme taková opatření, aby okruh vybraných čtenářů mohl být ještě větší. Díky pochopení obchodního odboru Tiskáren Ministerstva vnitra, bylo možné zvýšit náklad a tak rozšířit možnost distribuce pro další zájemce.

Dovolte mi nyní, abych Vás, naše stálé čtenáře, ale i Vás nové, kteří přicházíte s Bulletinem Národní protidrogové centrály ÚOOZ P ČR do styku až nyní, s prvním číslem již třetího ročníku velice stručně seznámil s vydavatelským záměrem.

Chtěl bych jej uvést citátem Jana Ámose Komenského :

Nehonos se, že vykonáš,

nehonos se, žes vykonal,

ale ponech svým skutkům,

aby za tebe mluvily.

Do nového ročníku vstupujeme s přáním, abychom příliš nezklamali očekávání Vás, stálých čtenářů a abychom neodradili čtenáře nové. Zavedené rubriky jako pohledy do historie nebo zahraničí budou pokračovat i nadále. Chceme reagovat na nové podněty v oblasti legislativy. Jelikož nakladatelství Votobia v Olomouci vydává celou řadu kontroverzních titulů chceme na ně reagovat a upozorňovat v knižním okénku. Tam Vás samozřejmě budeme seznamovat i s dalšími tituly, které se budou dotýkat problematiky drog, ať již z jakéhokoli pohledu.

Závěrem mi dovolte jednu prosbu. Zaslých jsem, že Bulletin od té doby co je připravován pro širší veřejnost již není tak atraktivní. Chtěl bych Vás požádat abyste nám sdělili co se Vám na Bulletinu nelíbí. Bude to pro naši práci podnětější než chvála, jak je Bulletin dobrý. Chvála neprovokuje k lepšímu výkonu, spíše uspává na vavřínech a to bychom v žádném případě nechtěli. Stránky Bulletinu nejsou uzavřeny ani pro ty, kteří chtějí přispět svým článkem, kteří se chtějí podělit o své zkušenosti.

Za redakční radu Miloš Vaněček

ČESKÁ REPUBLIKA A DROGY V ROCE 1996 Z POHLEDU NPDC.

/JUDr. Jiří Komorous a Ing. Gabriel Berzsi, NPDC/

I. Všeobecná situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek v ČR v roce 1996

Rok 1996 byl pro Českou republiku z hlediska vývoje drogové scény, z hlediska zapojení občanů ČR do mezinárodního nelegálního obchodu omamnými a psychotropními látkami, z hlediska využívání ČR k tranzitu drogových zásilek opět rokem nárůstu fakticky všech problémových ukazatelů.

Naplnuje se tak prognóza předpovídající nárůst problémových uživatelů, nárůst počtu osob realizovaných za drogovou kriminalitu, nárůst počtu občanů ČR trestně stíhaných za drogové delikty v zahraničí a podobně.

Tato situace, ale současně i trend do dalších let, kdy lze předpokládat ještě větší problémy v této oblasti, je empiricky doložitelná.

Změny v náhledech na užívání drog jsou velmi dynamické, zejména mezi generací dospívajících dětí. Z jejich názorů, které byly zjišťovány v souboru 1200 dětí ve věku 13-15 let v Brně vyplývají velice závažné skutečnosti.

Děti znají všechny dostupné i méně dostupné drogy a řadí mezi drogy i alkohol a cigarety. Nebezpečnost drog a orientace v nebezpečí, které na experimentátory s drogou čeká, je ovlivňováno dost jednostrannými informacemi, které děti získávají ve společnosti. Tyto informace se velmi často orientují ke zneužívání heroinu a kokainu. O zneužívání alkoholu, cigaret a např. i marihuany se děti mnoho nedoví, a tomu také odpovídají jejich názory.

Jako nebezpečné drogy ve 40-50% označily na prvních místech heroin, dále ve 20-30% kokain. Cigarety a alkohol se dostaly na předposlední místa co do nebezpečnosti pro děti. Zde má velký vliv společnost, která toleruje pití alkoholu, akceptuje kouření cigaret a do stejné roviny se v podvědomí dětí dostává i kouření marihuany.

Jako důvod proč lidé drogy berou, děti uvádí v 50-60% nějaký problém. V loňském roce ve 20% děti ne druhém místě uváděly, že je to blbost těch, kteří vezmou drogu a letos uvedly jako blbost již jen v 5%. V 15-20% uvedly jako důvod braní drogy zvědavost. Braní drogy pro krásný pocit v loňském roce připadlo asi na 1% odpovědí a v letošním roce již na 10% odpovědí. Letos také poprvé děti ve 4% uvedly jako důvod braní drogy nuda. V roce 1995 uváděly drogu jako nebezpečí v 50% a v roce 1996 již vnímaly drogu jako nebezpečí jen ve 20%. Ve 2% odpovědí zařadily děti drogu jako součást života.

Většina dětí v tomto věku vnímá drogu jako něco, co nepatří k "normálnímu" způsobu života a je zde proto velký prostor pro primární prevenci.

Dalším velice důležitým zdrojem informací o dynamice vývoje drogové scény jsou léčebně kontaktní centra hlásící nově evidované problémové uživatele drog - tzv. INCIDENCE (First treatment demand). Podle těchto hlášení vypadá podle zprávy národního koordinátora drogové epidemiologie a primární prevence ČR srovnání incidence v Praze a v České republice za 3. čtvrtletí let 1995 a 1996 následovně :

Srovnání incidence za 3. čtvrtletí let 1995 a 1996

	Nově evidovaní			Z toho 15 – 39 let		
	3. Q 1995	3Q. 1996	Změna v %	3. Q 1995	3Q. 1996	Změna v %
Praha	131	115	-12,2	125	101	- 19,2
ČR	513	766	+49,3	450	680	+51,1

Rozložení zájmu osob, které nově přiznávají problémy související s užíváním drog, o jejich jednotlivé druhy vypadá následovně :

Základní droga - 3. čtvrtletí 1996

	Muži	Ženy	Celkem	%
Heroin	143	49	192	25,1
Kodein	3	2	5	0,6
Brown	1	0	1	0,1
Ostatní opiáty	6	0	6	0,8
Amfetamin	1	0	1	0,1
Metamfetamin	185	147	332	43,2
Ecstasy	1	1	2	0,3
Marihuana	49	25	74	9,7
Hašiš	3	4	7	0,9
Barbituráty	0	3	3	0,4
Benzodiazepiny	4	2	6	0,8
Sedativa, hypnotika	8	5	13	1,7
LSD	13	0	13	0,7
Toluen	48	9	57	7,4
Jina rozpustidla	15	2	17	2,2
Jiné drogy, léky	20	14	34	4,4
neznámá	0	1	1	0,1
Celkem	502	264	766	100

Dynamika incidence velice dobře koresponduje s výsledky průzkumu názoru brněnských školáků.

Srovnání počtu závislých osob podle skupin drog za 3. čtvrtletí let 1995 a 1996 (z incidence)

Skupina drog	3. Q. 1995		3. Q. 1996		Změna v %
	Počet	%	Počet	%	
Heroin a ostatní opiáty	70	13,6	204	26,6	+ 191,4
Pervitin a ostatní stimulanty	213	42,7	337	44,0	+53,9
Kanabinoidy	77	15,0	81	10,6	+1,3
Halucinogeny	7	1,4	13	1,7	+85,7
Rozpuštědla	75	14,6	74	9,7	- 1,3
Sedativa a hypnotika	59	11,5	22	2,9	- 62,7
Jiné drogy, léky	6	1,2	34	4,4	+ 466,6
Neznámá	0	0	1	0,1	
Celkem	513	100	766	100	+ 49,3

Statistika počtu úmrtí narkomanů za rok 1996 bude k dispozici až v únoru 1996, a proto nelze provést srovnání s rokem 1995.

Počty úmrtí narkomanů za rok 1995

	15 – 19		20 – 24		25 – 29		30 – 34		35 – 39		nad 40		Celkem		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Heroin			4										4	0	4
Jiné opiáty					1		1						2	0	2
Pervitin			1							1			1	1	2
Kokain					1								1	0	1
Benzodiazepiny		1	1						1			1	2	2	4
LSD					1						1		2	0	2
Toluen	1	1					1						2	1	3
Jiná rozpustidla									1				1	0	1
Nezjištěná							1						1	0	1
Celkem	1	2	6	0	3	0	3	0	2	1	1	1	16	4	20

Přesné údaje o počtu úmrtí narkomanů ať již na předávkování nebo na intoxikaci příměsími aplikované drogy nejsou v ČR k dispozici. Údaje shromážděné hygienickou službou jsou čerpány z hlášení spolupracujících zdravotnických zařízení. Tyto údaje jsou velice limitovány (nejasnosti v klasifikaci, rozdílné přístupy diagnostické z hlediska soudního lékařství, malá ochota ke spolupráci). K dispozici jsou údaje o úmrtích, kde bezprostřední příčinou smrti bylo užívání drogy u osoby drogově závislé nebo užití drogy u

osoby drogově nezávislé, sebevražda nebo náhodná smrt z jiné příčiny u osoby, o níž je známo, že pravidelně brala drogy nebo byla drogově závislá.

II. Charakteristika trestné činnosti a zločineckých aktivit v oblasti drogové kriminality v ČR v roce 1996

Nelegální obchod OPL se v ČR dnes jako v celém světě řídí v první řadě snahou o získání co největšího finančního zisku. Zaměření aktivit organizátorů nelegálního obchodu OPL se proto řídí poptávkou po jednotlivých druzích OPL a jejich cenami.

Ceny drog distribuovaných v ČR v roce 1996

MARIHUANA	cigareta (joint)	20 - 30 Kč
MARIHUANA	1 g	30 - 40 Kč
HAŠIŠ	1 g	300 - 500 Kč
PERVITIN	1 g	800 - 1.000 Kč
HEROIN	1 g	400 - 800 Kč
KOKAIN	1 g	1.500 - 3.000 Kč
LSD	1 trip	150 - 300 Kč
EXTÁZE	1 tableta	300 - 500 Kč
BRAUN	1 ml	cca 250 Kč

Další zaměření zločineckých struktur je dán historickým vývojem, přístupností zdrojů OPL a v neposlední řadě rozdělením sfér vlivů mezi jednotlivé etnické skupiny.

Organizovaný mezinárodní obchod OPL zatím stále není doménou občanů ČR. Naproti tomu ČR má několik předpokladů stát se základnou pro organizátory tohoto obchodu.

Aktivity zločineckých skupin v této oblasti organizované kriminality, směřující k probíhající proměně České republiky z čistě tranzitní na převážně tranzitní s poměrně velkým podílem domácí spotřeby OPL umožňují následující příznivé okolnosti :

1. nedostatečné požadavky na uznání legálního pobytu na území ČR
2. jednoduchost zakládání krycích firem a prakticky bezrizikové praní "drogových" peněz
3. relativně nízké náklady na provozování krycích firem, nízké životní náklady (s ohledem na jejich zisky)
4. dobrá etablovanost některých z nich v oblasti finančnictví
5. etnická soudržnost
6. značná praxe získaná lety v mnoha zemích
7. nízké tresty ukládané v ČR za drogové delikty
8. ochota občanů ČR zapojit se do obchodu OPL za nízké odměny
9. neexistence trhu OPL v minulých letech
10. vysoká pravděpodobnost uchránění majetku získaného z drogového obchodu před propadnutím.

Při celkovém hodnocení způsobu obživy u osob kosovoalbánského, arabského, nigerijského původu, které jsou v ČR trvale usazeny, je zjišťováno, že tyto vykazují cílé

obchodní aktivity. Drtivá většina těchto osob jsou soukromí podnikatelé, majitelé různých firem a společností, kde ale hlavní podnikatelské aktivity se zaměřují na nic neříkající : "nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje". Ve skutečnosti se však jedná pouze o formální podnikání. Není se čemu divit, neboť prokázání způsobu obživy je jednou z podmínek povolení pobytu na území ČR a tak není nic jednoduššího, než si obstarat živnostenský list a tímto vlastně doložit způsob získávání prostředků na obživu. Nikde však již není zakotvena povinnost zpětné kontroly, není zjišťováno kde se cizinec trvale zdržuje, zda tento "přes noc vzniklý podnikatel" a jeho firma skutečně vyvíjí nějakou obchodní činnost, zda odvádí daně do státní pokladny apod. Finanční zisky ve skutečnosti plynou do jejich kapes z nelegálních aktivit.

Prokazování trestné činnosti nedovolené výroby a obchodování OPL na organizačně vyšší úrovni je velice komplikovaná záležitost. Úspěšnost práce věcně příslušných útvarů policie je snižována :

- etnickou sounáležitostí organizátorů, které znemožňuje operativní proniknutí do svých struktur
- propracovaný systém komunikace, ke kterému využívají nejkvalitnější technické prostředky a dále užívání vysoce specifických nářečí kterými vládne velice omezený okruh odborníků policie či civilní sféry
- vysoká profesionalita, zkušenosti získané léty praxe v různých zemích Evropy
- vysoká organizovanost na mezinárodní úrovni

Národní protidrogová centrála v roce 1996

V roce 1996 byla korunována několikaletá snaha NPDC přísně a přesně vymezit působnosti jednotlivých složek Policie ČR na úseku boje proti drogové kriminalitě. Byl vydán závazný pokyn policejního prezidenta, kterým se upravuje postup příslušníků policie ČR při odhalování trestné činnosti související s toxikomanií. Tento pokyn řeší základní vztahové otázky mezi subjekty působícími v této oblasti a současně určuje věcnou příslušnost těchto subjektů z hlediska stupně organizovanosti páchané trestné činnosti, z hlediska zapojení mezinárodního prvku a podobně, dále určuje povinnosti a oprávnění těchto subjektů zu hlediska sběru a přístupu k informacím, spolupráce se zahraničím, plnění hlášené povinnosti atd.

Byla vytvořena druhá stálá pracovní skupina složená z pracovníků oddělení drog odboru boje proti podloudnictví GŘC a pracovníků NPDC pro zlepšení boje v rámci chemické diverze. V této skupině působí ještě pracovníci samostatného inspektorátu OPL ministerstva zdravotnictví. Tato činnost má za cíl působení proti možnému úniku prekurzorů zpod kontroly a jejich zneužívání k nelegální výrobě OPL.

Vedení ÚOOZ, policejního prezidia a Ministerstva vnitra dále vyšlo vstříc dislokačním a reorganizačním požadavkům NPDC, kdy tak byla definitivně vyřešena dislokace NPDC včetně možnosti dalšího rozvoje technického zabezpečení a prohloubena vnitřní specializace jednotlivých pracovišť NPDC.

Toto vysoce pozitivní rozhodnutí nadřízených složek NPDC staví na vyšší kvalitativní úroveň spolupráci NPDC s GŘC, neboť společná dislokace této skupiny umožní lepší technické vybavení a jeho efektivnější využívání.

Národní protidrogová centrála v roce 1996 ukončila 114 operací a akcí při kterých bylo zatčeno a obviněno 197 pachatelů, z toho 46 cizinců. Celkem bylo vzneseno obvinění

pro 316 trestných činů. Celkem bylo zajištěno 4.579 kg drog v hodnotě celkem 260.000.000,- Kč.

NPDC navzdory tomu, že je represivním nástrojem v drogové problematice, nezanedbává ani činnost na úseku prevence. Tato činnost je rozdělena do několika směrů.

Za stěžejní je možné pokládat na úseku prevence vydávání BULLETINU NPDC. V roce 1996 byly vydány 4 čísla. Tato tiskovina určena pro odbornou veřejnost si získává širokou publicitu a je opravdu uznávaným zdrojem informací z domácí i zahraniční drogové scény, publikuje práce uzávaných autorů jak z oblasti represe, tak forezních věd. V rámci knihovničky Bulletinu jsou vydávány rozsáhlejší materiály. O zájmu o Bulletin svědčí zvýšení nákladu během 2 leté existence z 1500 kusů na 7000.

Za velice důležitou je považována přednášková činnost jak pro další útvary Policie ČR, tak pro různé další složky státní správy, např. pracovníci státních zastupitelství, místní samosprávy, vězeňské služby, hygienické služby a podobně.

Další oblastí činnosti NPDC na úseku prevence jsou akce věnované primární prevenci drogových závislostí. Tato činnost je zaměřena na nejohroženější část populace, tedy na školní mládež.

V rámci vylepšení znalostí pedagogických pracovníků a rodičů byla řada akcí věnována těmto subjektům.

Jedním z velice úspěšných akcí primární prevence se ukázal být komponovaný program provedený ve spolupráci se Střediskem sociální prevence Praha. Program byl rozložen do tří vyučovacích hodin a byl zaměřen na žáky 8. a 9. ročníků. Děti vysoce hodnotily zejména upřímnost jednání ze strany lektorů a dále ochotu hovořit s nimi o jejich problémech s projevenou snahou jim poradit, pomoci nebo jejich problémy řešit.

PREVENCE DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

/Miloš Vaněček, NPDC/

I.

1. Úvod

Podle dostupných informací z ukončených případů trestné činnosti související s OPL, na základě průzkumů hygienické služby a na základě informací z jiných zdrojů lze přijmout jednoznačně závěr, že dynamika růstu počtu závislých osob má opět zrychlující se tendenci oproti předchozím rokům.

Dochází k nárůstu celkového počtu osob závislých na OPL, k nárůstu počtu osob experimentujících s OPL. Nejzávažnějším je prudký nárůst počtu prvokonzumentů heroínu a dále počet závislých osob aplikujících si OPL intravenózně.

Naplňuje se tím předpoklad, že liberalizací společnosti, odbouráním totalitního režimu, dochází k tendenci vyrovnání se zemím vyspělé Evropy s tím rozdílem, že vývoj drogové scény v ČR bude značně rychlejší než tomu bylo v zemích např. Evropského společenství.

Experimentování s drogou se stává u generace 15 - 19 let jednou z forem vyjádření nezávislosti, nekonformnosti a také módnosti. Zejména konzumace syntetických drog, tzv. diskotékových, jako je LSD, různé tripy, Extáze, se stává součástí způsobu trávení volného času a relaxace části mládeže, které si nevybudovala vlastní psychickou obranu vůči pokušení vyzkoušet účinky OPL. Tato tendence je celospolečenská, nelze z ní vyčlenit žádnou skupinu, ať již s ohledem na původ, navštěvovanou školu, majetkové poměry, sociální a rodinné zázemí a podobně. Droga se stává běžnou součástí života mladé generace bez ohledu na to, že ve vyspělých zemích tento postoj má již klesající tendenci. Prostě módní vlna užívání drog dorazila do ČR s určitým zpožděním, s o to větší intenzitou se však projevuje.

Podle průzkumů okolo 34 % mládeže středoškolského věku přišlo do styku s OPL, okolo 24 % mládeže má za sebou experiment s OPL, okolo 6 % mládeže si alespoň jednou aplikovalo heroin nebo pervitin. V Praze 90 % osob závislých na heroínu si aplikuje nitrožilně.

Konzumace drog ať již to je z jakýchkoli důvodů má stejné a to velice tragické následky. Tento fakt si mladí lidé neuvědomují, nebo prostě uvědomit nechťejí. Pro dealery drog je to samozřejmě vítané, protože nemusí potencionální zájemce tolik o svém zboží přesvědčovat. Aby konzumace drog byla co nejmenší byly vymyšleny různé programy, prováděny různé akce tu s větším tu s menším úspěchem. Jako nejefektivnější se jeví cílevědomá primární prevence a to nejen mezi mladými, ale i mezi rodiči, učiteli zkrátka v celé společnosti.

O tom, že to je nelehký úkol svědčí novinové články z poslední doby ale i vlastní zkušenosti. Je těžké dělat prevenci tam, kde jsou veřejně pořádány koncerty tam, kde jsou veřejně pořádány koncerty pod heslem "Represe proti drogám nic neřeší" a sami účinkující se vyznávají z toho jak zkoušeli nebo i sami brali drogy, kde rodiče zcela veřejně prohlašují, že pokud jejich děti byli usvědčeny z toho, že prováděli distribuci drog, že se o nic nejedná, že to nebylo nic jiného než klukovina, nebo tam, kde jsou zastrašováni velice jednoduchým argumentem. Totiž, když budete pro represi riskujete, že bude takzvaně kriminalizováno i vaše dítě, protože i vaše dítě může u sebe přece mít drogu. Kde se defakto podporuje experimentování z drogami prohlášením, že experiment není nebezpečný, a že by si jej měl

zkusit snad každý. Snad nejhorší je, když učitel, který by sám měl vést boj proti drogám, je sám konzumuje a to ještě ve společnosti studentů.

Cituji TELEGRAF ze dne 11. září 1996, článek Marihuanu kouří na kursech i učitelé. K běžným jevům současnosti patří i to, že na lyžařských výcvikových kursech pro vysokoškoláky, ale i pro žáky středních škol kouří pedagogové společně se studenty marihuanu.

Podle ředitelky Pedagogicko-psychologické poradny Brno Anny Holčíkové se tito většinou mladí učitelé chtějí podobným způsobem svým svěřencům co nejvíce přiblížit. Konec citátu.

Protože drogový boom stále teprve stoupá ke svému vrcholu, zřejmě ty největší problémy spojené a nadměrným konzumováním drog, tedy úmrtí, těžké zdravotní problémy, rozpady rodin a podobně nás stále teprve čekají snaží se i NPDC dělat co nejvíce pro prevenci.

II.

2. Primární prevence

Nelze spoléhat na to, že problém s drogami vyřeší někdo za nás. Jejich produkce je tak velká a zisky tak obrovské, že není prostě v silách policie, armády i dalších organizací zabránit výrobě drog. Jako neúčinnější se skutečně jeví snižovat poptávku po drogách a tím snižovat i jejich konzumaci. To je oblast primární prevence. Jedná se o velice široké spektrum činnosti, kde si může každý z nás najít to svoje místo a tak se aktivně zúčastnit boje proti drogám.

RODIČE

Zapojení rodičů lze rozdělit asi tak na dvě části.

- 1) sami se budou snažit dozvědět maximum informací o drogách a nebudou tak slepě spoléhat na to, že se drogy jejich dětem vyhnou.
- 2) budou věnovat maximální pozornost a čas svému dítěti.

ad 1)

Z vlastních zkušeností vím, že rodiče nemají příliš veliký zájem se s problematikou drogové závislosti podrobněji seznámit. Dokazuje to jejich velice malý zájem, alespoň do současné doby, o besedy nebo přednášky na toto téma. Rodiče sami by měli zcela bez ostychu nabo tabuizování tohoto tématu o něm s dětmi hovořit. upozorňovat je sami na nebezpečí, které plyne z konzumace drog. To ale předpokládá, že se o něm sami poučí. Víím, že řada rodičů spoléhá jednak na to, že se drogy mimo centra jako je Praha, či větší města nedostanou a také na to, že si jejich děti nevezmou nic od cizího člověka. Droga se stala měřítkem odvahy a pro mnohé zkouškou pro vstup do určité společnosti mladých lidí. Není problém si drogu obstarat a poté ji nabídnout kamarádovi nebo spolužákovi. Na to rodiče velice často zapomínají. Ano, jejich dítě je skutečně dobře poučené a od cizího si nic nevezme. Nemusí, on mu drogu přinese mnohdy nejlepší kamarád a o to hůře se potom říká "nechci".

Dále by rodiče měli znát i průvodní jevy, které mohou signalizovat experiment, nebo bohužel i pravidelné brání drogy. Jsem zase u toho, že musí sami chtít a přinejmenším přijít na besedu, kde se tyto informace mohu dozvědět. Potom by rozhodně nebyli tak překvapení, když se provalí, že jejich dítě bere drogy. Kdyby znali vývoj drogové závislosti, možná by mohli zakročit včas.

ad 2)

Ke kontaktům s drogou dochází v nejhorších letech u dětí. Je to kolem 10-12 let a nejsou již vzácné případy, že to bylo ještě dříve. Je proto nutné aby rodiče věděli co jejich děti dělají a s kým se stýkají. Problémy děti nelze řešit tím, že na ně není čas. Je velikou pravdou, že když si na dítě neudělají čas sami rodiče, bude mu naslouchat určitě někdo jiný. Ten většinou nabízí okamžité vyřešení problémů - **drogu**. Dále je většinou po ruce když je nejhůř a ostatní nemají čas a vždy má u sebe tu kouzelnou tabletku nebo psaníčko s drogou, která alespoň na chvíli vyřeší neřešitelné problémy.

ŠKOLA

Protože škola je asi druhým místem, kde děti stráví nejvíce svého času, má škola veliký prostor a možnost provádět protidrogovou primární prevenci.

Vyžaduje to ale nejen předpoklad. Škola připustí, že i u nich se mohou drogy objevit. Nebudou zjištění drog popírat, aby neutrpělo jméno školy. Škola nebude řešit primární prevenci tím, že na jednu hodinu za celý školní rok pozve někoho na přednášku, jenom proto aby byla vykázána čárka. Začínají se objevovat koncipované programy pro žáky základních škol. Jedná se koncepční dlouhodobou činnost. Jsou vypracovány jednotlivé lekce, připraveny scénky, zkrátka se s dětmi dlouhodobě pracuje. Jednotlivá přednáška je skutečně pouze nositelem informací, které je potřebné dále rozvíjet.

SPOLEČNOST

Největší úskalí v primární prevenci bude společnost, ve které v současné době žijeme, společnost, kde mnohdy peníze překonávají morální kodex. Bohužel je to asi doménou postkomunistických zemí, že narozdíl od západní Evropy, zde je v plném rozmachu reklama na cigarety a alkoholické nápoje. Naprosto to popírá snahu o zdravý život. Mladá generace, která sama osobě má mnohdy radikální názory na řešení různých problémů, má proti nám veliký argument. Jak od nich můžeme chtít aby žili zdravě a nebrali drogy, když sami děláme reklamu na cigarety a alkohol, opijíme se a nedodržujeme zákony.

Jak můžeme chtít od dětí aby nebrali drogy, když je s nimi konzumují učitelé, jak můžeme po dětech chtít aby nedělali něco, co je pro nás mnohdy normou nebo dokladem úspěšnosti.

Koneckonců jak vést účinný boj proti konzumaci a distribuci drog tam, kde je nevyhovující právní úprava. Jak vést účinný boj proti obchodníkům s drogami, když soudy nevyužívají ani trestní sazby, kterou trestní zákon nabízí a obviněné neberou do vazby. Jelikož se především jedná o cizince je jasné, že po propuštění je již nikdo k soudu nedostane.

III.

UŽÍVÁNÍ DROG

Užívání drog se projevuje změnami v chování toho, kdo drogy bere. Braní drog provázejí také určité jevy.

- změny v chování. Agresivita, nepřiměřený smích, nepřiměřené reakce. Polehávání a výmluvy na jarní únavu, nezvyklá bdělost, nepřiměřená fyzická aktivita, nechutenství, hubnutí
- ve slovníku se objevují slova, která doposud nebyla užívána.

buchna	injekční stříkačka,
Péť'a, peťi,piko,čeko	pervitin
trip	LSD
- změna kamarádů, které nechce doma představit
- změna zájmů

- mizení osobních věcí, zejména větší hodnoty
- fyzické příznaky
 - samozřejmě stopy po vpiších
 - zarudlá oblast rtů
 - boláky, abscesy

Jak jsem již uvedl i Národní protidrogová centrála se snaží provádět zejména primární prevenci. Její akce však nejsou zaměřeny jen na preventivní programy zejména pro školy, ale provádí i odborná školení. Ta jsou určena zejména policistům, městským strážníkům, protidrogovým koordinátorům a celé řadě dalších jak je uvedeno v přehledu o počtu provedených akcí.

Přednášky a školení provedené SKM NPDC v roce 1996

pro koho	celkem akcí	počet účastníků
Policie ČR	14	400
Městská pol.	3	20
Soudci, SZ	1	80
Vězeňství	9	360
Prot. koor.	6	100
Vojsko	6	200
Učitelé	7	155
Rodiče	10	280
Zdrav. sestry	1	50
Ostatní	1	20
ZŠ 1-5 ročník	8	150
6-9 ročník	29	1000
SOU	15	510
Střední školy	12	440
Výchovný ústav	1	15
Zvláštní škola	4	60
celkem	113	3 760

EXTÁZE

/Miloš Vaněček, Národní protidrogová centrála/

HISTORIE

Extáze, MDMA, nebo také ADAM, chemicky 3,4-metylen-dioxy-metamfetamin, byla poprvé objevena a patentována roku 1912 německou společností Merck. Pozdější zprávy o ní jsou z roku 1953, kdy armáda USA testovala různé drogy pro možné použití k dezorientaci nepřátelských vojsk.

Otcem MDMA - či nevlastním otcem, jak sám sebe nazývá - je Alexander SHULGIN, který ji vyrobil ve své laboratoři v roce 1965, ale opravdový zájem o ní projevil až na počátku let sedmdesátých, po nadšených zprávách jiných výzkumných pracovníků, kteří MDMA rovněž vyrobili a vyzkoušeli. Tito terapeuti se shodli, že výzkumy je třeba provádět co nejneoficiálněji, aniž by na drogu byla upoutána pozornost veřejnosti.

Léta 1977 až 1985 jsou považována za zlatý věk extáze. V psychoterapii ji využíval pouze nevelký počet experimentujících terapeutů. Byla tu také skupina vybraných vědeckých pracovníků, kteří drogu používali různými způsoby, ovšem uteklo ještě hodně času, než se začala uplatňovat jako *party* droga.

V roce 1984 byla MDMA stále legální a pod názvem extáze byla hojně užívána mezi americkými studenty. V Dallasu a Fort Worth v Texasu extáze jako droga zlaté mládeže zcela vytlačila kokain, a dokonce se rozšířila **mezi lidmi, kteří předtím drogy normálně nebrali**. Mohli jste ji koupit i v barech, kde se platilo kreditními kartami.

Během roku 1985 se extáze dostala do masových médií díky skupince lidí, kteří podali žalobu na *US Drug Enforcement Agency - D E A* (vládní odbor USA, zabývající se drogami) a pokoušeli se tak zabránit zakázání drogy z jeho strany. Média z extáze udělala odstrašující případ, a výsledkem toho bylo schválení nového zákona Kongresem USA, podle něhož měl DEA právo v mimořádných případech zakázat jakoukoli drogu, kterou by považoval za veřejnosti nebezpečnou. Toto právo bylo poprvé využito 1. července 1985, kdy byla MDMA - extáze zakázaná, a co více, byla zařazena do nejpřísnější kategorie, vyhrazené pro škodlivé a návykové látky bez lékařského využití.

EXTÁZE PŘICHÁZÍ DO EVROPY.

Extáze byla do Evropy dovezena v polovině osmdesátých let dvěma různými skupinami uživatelů. Stoupenci indického guru Bhagwana Rajnéše, jehož žáci nosili oranžový oděv, ji sebou přivezli, když opustili svůj ašram v Oregonu, a rozšířili její použití jako prostředku sebeosvícení. Přibližně ve stejném čase se dostala k vyhledávačům rozkoší na Ibize, kteří ji dovezli domů, do Anglie, kde je hojně užívána jako *party* droga. *Rave parties* jsou pro mnoho lidí hlavním smyslem života, kde kombinace drogy s hudbou a tancem (*proto také označení taneční droga*) dokáže v člověku navodit stav podobný transu, který snad lidé prožívají při kmenových rituálech či náboženských obřadech. Zdá se, že rozkládá vnitřní dialog a s ním i vědomí vlastního "já", umožňuje splynutí hudby a pohybu a zprostředkovává radostný pocit skupinové oslavy. Existují i jiní pravidelní uživatelé, zvláště v USA, pro něž je tanec pod vlivem extáze neznámým prožitkem a kteří ji berou z jiných pohnutek.

ÚČINKY EXTÁZE

Účinná dávka je 100-160 mg. Droga způsobuje lehké změny vědomí se zdůrazněním emocí a smyslového vnímání. Konzument se ponoří dovnitř své duše s cílem lépe poznat sebe, současně se otevře i pro své okolí, což umožňuje zvýšená komunikativnost.

ÚČINKY NA MOZEK

Po spolknutí je extáze v žaludku strávena a vstupuje do krevního oběhu a tím i do mozku. V mozku je uvolňován serotonin a dopamin. Těm se říká neurotransmitery, protože kontrolují zprávy přenášené mezi neurony. V běžném životě neurotransmitery přizpůsobují náladu daným situacím. Neurotransmitter adrenalin je uvolňován pro vytváření pocitu vzrušení, serotonin vytváří náladu pro situace jako je zamilovanost a dopamin pro potlačení bolesti.

Kromě nálady ovládají neurotransmitery i jiné mozkové funkce včetně **regulace tělesné teploty**. Extáze způsobuje, že nám neurotransmitery umožňují **přehřát se**, aniž bychom se cítili nepohodlně, **a právě tato vlastnost je největším nebezpečím drogy**. Postihuje ty, kdo v horkém, vlhkém prostředí tancují celé hodiny, aniž by pili dostatek tekutin. Při rozvodu je játry část extáze metabolizována na jiné chemikálie. Ledviny potom převedou přebytečné látky a nečistoty do moči. Poločas životnosti extáze je zhruba šest hodin, což znamená, že během šesti hodin se ztrácí polovina množství, během dalších šesti hodin se ztrácí polovina ze zbylého množství atd.

Za normálních okolností extáze lidí osvobozuje a uvolňuje. Uživatelé však mohou později trpce litovat, že právě pod vlivem extáze odhalili své důvěrnosti a tužby. Stejně tak může dojít k některým velmi bolestivým zjištěním, jako například, že vás váš partner nikdy nemiloval nebo, že vaše sny jsou nedosažitelné. **Takovéto trauma může mít zničující následky**. Pokud se člověk nachází v životně složité situaci, může u něj podobný zážitek vyvolat i nervové zhroucení.

Největším nebezpečím je v souvislosti s užíváním extáze neurotoxicita či poškození mozku. To znamená, že se poškozují některé mozkové buňky. Extáze zvyšuje jak srdeční činnost tak krevní tlak, což znamená pro některé lidi jisté nebezpečí, dále zatěžuje játra, a tím může člověku s játry poškozenými hepatitidou přivodit žloutenku.

EXTÁZE A ČESKÁ REPUBLIKA

Konzumaci extáze se nevyhnula ani České republice. Jak vyplývá z incidence problémových uživatelů návykových látek prováděné Národním koordinátorem drogové epidemiologie a primární prevence ČR, **Hygienickou stanicí hl.m. Prahy**, extáze se objevila již na drogové scéně České republiky.

INCIDENCE Česká republika 1995

Extáze jako základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
1	2	2905	0,1

Extáze jako kombinace k základní droze

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
1	4	2905	0,2

1. čtvrtletí 1996 Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	2	843	0,2

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
1	5	843	0,7

2. čtvrtletí 1996

Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	1	726	0,1

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
2	3	726	0,7

3. čtvrtletí 1996

Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
1	1	766	0,3

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
2	1	766	0,4

INCIDENCE

Praha 1995

Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
1	1	726	0,3

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	3	726	0,4

1. čtvrtletí 1996
Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	0	192	0

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	2	192	1,0

2.a 3. čtvrtletí 1996
Základní droga

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	0		0

Kombinace

Muž	Žena	Celkový počet uživatelů	%
0	0		0

Vysvětlení pojmů :

Incidence - počet nově vzniklých případů daného onemocnění za jeden rok, vztažený na určitý počet obyvatel, nejčastěji 100 000.

Základní droga - jedná se o základní drogu, tak jak ji uvádějí uživatelé při návštěvě léčebných a kontaktních center.

Kombinace - uživatelé drog často nezůstávají u jedné drogy a různě je kombinují.

tom, že se České republice nevyhýbají ani výrobci extaze svědčí jeden z nejzávažnějších případů realizovaný Národní protidrogovou centrálou v roce 1995 - zajištění továrny na výrobu extaze - jedná se o dosud největší zajištěnou továrnu na výrobu MDMA - Extaze v Evropě. Skupina občanů ČR a Holandska organizovaná českým emigrantem vybudovala poblíž Prahy v přízemí a garáži vily malotonažní výrobu průmyslového charakteru. Při realizaci skupiny bylo obviněno 8 osob, jsou vyšetřovány vazebně. Byly zajištěny chemikálie na výrobu cca 1000 kg MDMA, dále 42 kg vysoce toxického oxidu rtuťnatého a další vysoce nebezpečné chemikálie např. metylamín, chlór atd. Další operativní činností po realizování skupiny byla zajištěna i původní menší laboratoř, která již v době zajištění nebyla v provozu, bylo zde zajištěno zařízení a dále cca 1000 kg metylamínu. Pořizovací hodnota větší laboratoře bez chemikálií je vyčíslena na cca 15 mil. Kč. Po vypracování znaleckého posudku je možné k výrobním možnostem většího provozu provést následující kalkulaci: denní výroba 17 kg MDMA plánovaná doba provozu 60 dní účinné množství MDMA v 1 tbl 200 mg tedy z 1 kg MDMA možné vyrobit 5000 tbl Extazy cena 1 tbl v zahraničí cca 300 - 500 Kč Výsledný ekonomický efekt činí při této kalkulaci 5.100.000

tablet, tedy 1.53 miliardy Kč až 2,55 miliardy Kč, po odečtení vlastních nákladů ve výši jedné třetiny této částky vychází čistý zisk ve výši 1.02 až 1,7 miliardy Kč, nebo 39 až 65 mil USD.

Případnou škodu na zdraví osob, kterou by vyrobená Extáze mohla napáchat nelze ekonomicky vyčíslit.

POHLED DO HISTORIE

159/1922

MEZINÁRODNÍ OPIOVÁ KONVENCE

JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ NĚMECKÝ, KRÁL PRUSKÝ, JMÉNEM ŘÍŠE NĚMECKÉ,
PRESIDENT SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH, JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ
ČÍNSKÝ, PRESIDENT REPUBLIKY FRANCOUZSKÉ, JEHO VELIČENSTVO KRÁL
SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A IRSKA A BRITSKÝCH ÚZEMÍ
ZÁMOŘSKÝCH, CÍSAŘ INDICKÝ, JEHO VELIČENSTVO KRÁL ITALSKÝ, JEHO
VELIČENSTVO CÍSAŘ JAPONSKÝ, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA NIZOZEMSKÁ,
JEHO CÍSAŘSKÉ VELIČENSTVO ŠACH PERSKÝ, PRESIDENT REPUBLIKY
PORTUGALSKÉ, JEHO VELIČENSTVO CAR VEŠKERÉ RUSI, JEHO VELIČENSTVO
KRÁL SIAMSKÝ,

přejíce si učiniti další krok na dráze zahájené mezinárodní komisí šanghajskou z roku 1909,
odhodláni pokračovati v postupném potlačování požívání opia, morfia, kokainu, jakož i drog
připravených neb odvozených z těchto látek, které dávají neb mohou dáti příležitost k
podobnému zneužívání,

nahlížejíce nezbytnost mezinárodní dohody o této věci a vzájemný prospěch z ní plynoucí,
přesvědčení, že setkají se v tomto humánním úsilí s jednomyslným souhlasem všech
interesovaných států,

rozhodli se uzavřít k tomu cíli konvenci a jmenovali svými plnomocníky:

JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ NĚMECKÝ, KRÁL PRUSKÝ:

Jeho Excelenci p. Felixe v. MULLERA, svého skutečného tajného radu, svého mimořádného
vyslance a zplnomocněného ministra v Haagu,

p. DELBRUCKA, tajného radu

p. dra. KERPA, svého tajného radu, ředitele v říšském úřadě pro zdravotnictví

p. dra. ROSSLERA, říšského konsula v Kantoně,

PRESIDENT SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH:

p. biskupa Charles-a H. BRENT-a,

p. Hamilton-a WRIGHT-a,

p. H.J. FINGER-a,

JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ ČÍNSKÝ:

Jeho Excelenci p. Liang-a CHENG-a, svého mimořádného vyslance a zplnomocněného
ministra v Berlíně,

PRESIDENT REPUBLIKY FRANCOUZSKÉ:

p. Henri BRENIER-a, dozorčího radu pro zemědělství a obchod v Indo-Číně,

p. Pierre GUESDE-a, administrátora civilní správy v Indo-Číně,

**JEHO VELIČENSTVO KRÁL SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A IRSKA
A BRITSKÝCH ÚZEMÍ ZÁMOŘSKÝCH, CÍSAŘ INDICKÝ:**

velectihodného sira Cecila CLEMENTI SMITHE-e, G.C.M.G., člena tajné rady,

sira William-a STEVENSON-a MEYER-a, K.C.I.E., hlavního tajemníka vlády madraské,

p. William-a GRENFELL-a MAX-e MULLER-a, C.B.,M.V.O., svého velvyslanceckého radu,

sira William-a JOB COLLINS-e, M.D., deputy-lieutenant-a hrabství londýnského,

JEHO VELIČENSTVO KRÁL ITALSKÝ:

Jeho Excelenci p. hraběte J. SALLIER-a de la TOUR, vévodu de CALVELLO, svého
mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra v Haagu,

JEHO VELIČENSTVO CÍSAŘ JAPONSKÝ:

Jeho Excelenci p. AIMARO SATO-a, svého mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra v Haagu,
p.dra. TOMOE TAKAGI-ho, inženýra generální vlády formoské,
p.dra. KOTARO NISHIZAKI-ho, technického odborníka přiděleného laboratoří zdravotnické služby,

JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA NIZOZEMSKÁ:

p. J.T. CREMER-a, svého bývalého ministra osad, předsedu obchodní nizozemské společnosti,
p. C.Th. van DEVENTER-a, člena první komory generálních stavů,
p. A.A. de JONGH-a, bývalého gen. inspektora, přednostu opiové režie v nizozemské Indii,
p. J.G. SCHEURER-a, člena druhé komory generálních stavů,
p. W.G. van WETTUM-a, inspektora opiové režie v nizozemské Indii,

JEHO CÍSAŘSKÉ VELIČENSTVO ŠACH PERSKÝ:

Mirzu MAHMOUD-a KHAN-a, tajemníka perského vyslanectví v Haagu,

PRESIDENT REPUBLIKY PORTUGALSKÉ:

Jeho Excelenci p. A.M. BARTHOLOMEU-a FERREIRA-u, mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra v Haagu,

JEHO VELIČENSTVO CAR VEŠKERÉ RUSI:

Jeho Excelenci p. Alexandra SAVINSKY-ho, svého ceremoniáře, svého státního radu, svého mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra ve Stockholmu,

JEHO VELIČENSTVO KRÁL SIAMSKÝ:

Jeho Excelenci PHYA AKHARAJ-e VARADHARA-u, svého mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra v Londýně, Haagu a Bruselu,

p. Wm.J. ARCHER-a, C.M.G., svého vyslaneckého radu,

kterážto, složivše plné moci, které shledány v dobré a náležité formě, shodli se na tomto:

HLAVA I.

Surové opium.

Definice: Výrazem "surové opium" se rozumí:

šťáva samočinně ssedlá, vyrobená z makovic máku setého (*Papaver somniferum*), která nebyla dosud podrobena žádnému zpracování, vyjma takového, jež jest nutno k jejímu balení a dopravě.

Článek 1.

Smluvní Mocnosti vydají zákony neb nařízení o kontrole výroby a obchodu surovým opiem, leč že by platné zákony a nařízení upravovaly již tuto věc.

Článek 2.

Smluvní Mocnosti omezí počet měst, přístavů neb jiných míst, jimiž vývoz neb dovoz surového opia bude dovolen, přihlížejíce k rozdílům svým obchodních poměrům.

Článek 3.

Smluvní Mocnosti učiní opatření:

- a) aby zabránily vývozu surového opia do zemí, které jeho dovoz zamezují, a
- b) aby kontrolovaly vývoz surového opia do zemí, které jeho dovoz omezují, leč že by platná opatření již upravovala tuto věc.

Článek 4.

Smluvní Mocnosti vydají nařízení, aby na každém balíku, který obsahuje surové opium a jest určen k vývozu, byl označen jeho obsah, pokud váha jeho převyšuje 5 kilogramů.

Článek 5.

Smluvní Mocnosti dovolí dovoz a vývoz surového opia pouze osobám řádně oprávněným.

HLAVA II.

Zpracované opium.

Definice: Výrazem "zpracované opium" se rozumí:

Tovary vyrobené ze surového opia řadou zvláštních pochodů, a to zvláště rozpouštěním, odpařováním, pražením a kvašením, jež mají za účel přeměnit je ve výtazek způsobilý k spotřebě.

Zpracované opium zahrnuje škváry a veškeré zbytky opia vykouřeného.

Článek 6.

Smluvní Mocnosti učiní opatření, aby výroba, vnitřní obchod a požívání zpracovaného opia bylo postupně a účinně potlačeno, pokud dovolují různé poměry té které země, leč by platná opatření již upravovala tuto věc.

Článek 7.

Smluvní Mocnosti zamezí dovoz a vývoz zpracovaného opia, avšak ty, které nejsou dosud hotovy okamžitě zameziti jeho vývoz, učiní tak ihned, jak jim bude možno.

Článek 8.

Smluvní Mocnosti, jež nejsou dosud hotovy zameziti okamžitě vývoz zpracovaného opia:

- a) omezí počet měst, přístavů neb jiných míst, jimiž vývoz zpracovávaného opia může se dít,
- b) zamezí vývoz zpracovaného opia do zemí, které dovoz nyní zakazují neb později snad tak učiní,
- c) zakáží prozatím zasílání zpracovaného opia do země, jež si přeje dovoz jeho omeziti, leč by vývozce podrobil se nařízením země dovozní,
- d) učiní opatření, aby každý balík, který je vyvážen a obsahuje zpracované opium, měl zvláštní označení svého obsahu,
- e) dovolí vývoz zpracovaného opia jen osobám zvláště oprávněným.

HLAVA III.

Opium medicínální, morfium, kokain atd.

Definice: Výrazem "opium medicínální" se rozumí:

Surové opium, které bylo zahřáto na 60 C a obsahuje aspoň 10% morfia, at' se nalézá v prášku nebo v krystalech, at' smíšeno s neutrálními látkami.

Výrazem "morfium" se rozumí:

Hlavní alkaloid opia s chemickým vzorcem C₁₇ H₁₇ NO₃.

Výrazem "kokain" se rozumí:

Hlavní alkaloid listů Erythoxylon Coca se vzorcem C₁₇ H₂₁ NO₄.

Výrazem "heroin" se rozumí:

Diacetyl morfia s chemickým vzorcem C₂₁ H₂₃ NO₅.

Článek 9.

Smluvní Mocnosti vydají zákony neb nařízení o lékárenství tak, aby výroba prodej a užívání morfia, kokainu a jejich solí bylo omezeno výlučně na potřeby lékařské a zákonné, leč by platné zákony neb nařízení již upravovaly tuto věc. Budou spolupracovati mezi sebou, aby užívání těchto drog k jakémukoli jinému účelu bylo zabráněno.

Článek 10.

Smluvní Mocnosti se vynasnaží, aby kontrolovaly neb daly kontrolovati všechny ty, kdož vyrábějí, dovážejí, prodávají, rozdělují a vyvážejí morfium, kokain a jejich soli, jakož i budovy, kde tyto osoby provozují tuto výrobu neb obchod.

Za tím účelem smluvní Mocnosti se vynasnaží zavést neb dáti zavést následující opatření, leč by platná opatření již upravovala tuto věc:

- a) omeziti výrobu morfia, kokainu a jejich solí výlučně na podniky a místnosti, které k tomu cíli budou oprávněny nebo míti v patrnosti podniky a místnosti, kde tyto drogy se vyrábějí, a vésti jich rejstřík,
- b) vyžadovati, aby všichni ti, kdož vyrábějí, dovážejí, prodávají, rozdělují a vyvážejí morfium, kokain a jejich soli, byli opatřeni oprávněním nebo dovolením k provozování těchto činností, nebo aby o nich učinili úřední prohlášení před příslušnými úřady,
- c) vyžadovati od těchto osob, aby ve svých knihách vedly seznamy o vyrobeném, prodaném neb jinak postoupeném a vyvezeném množství morfia, kokainu a jich solí. Toto pravidlo nemusí se nutně vztahovati na předpisy lékařské a na prodeje od lékárníků řádně oprávněných.

Článek 11.

Smluvní Mocnosti učiní opatření, aby zamezily ve svém vnitřním obchodu každé převádění morfia, kokainu a jich solí na všechny osoby neoprávněné, leč by platná opatření již upravovala tuto věc.

Článek 12.

Smluvní Mocnosti přihlížejíce k různosti poměrů se vynasnaží dovoz morfia, kokain a jich solí omeziti na osoby oprávněné.

Článek 13.

Smluvní Mocnosti se vynasnaží zavést nebo dáti zavést opatření, aby vývoz morfia, kokainu a jich solí z jejich zemí, držav, osad a území najatých do zemí, držav, osad a území najatých ostatních smluvních Mocností nebyl provozován, leč s určením pro osoby, které obdržely oprávnění nebo dovolení podle zákonů nebo nařízení země dovozní.

Článek 14.

Smluvní Mocnosti použijí zákonů a nařízení o výrobě, dovozu, prodeji nebo vývozu morfia, kokainu a jich solí na:

- a) opium medicínální,
- b) všechny přípravky (officinální nebo neofficinální, zahrnuje v tom i prostředky zvané antiopium) obsahující více než 02% morfia nebo více než 01% kokainu,
- c) heroin, jeho soli a přípravky obsahující více než 01% heroinu,
- d) každý nový derivát morfia, kokainu neb jich solí nebo na každý jiný alkaloid opia, který by mohl podle všeobecně uznaných vědeckých výzkumů sloužiti k obdobnému zneužívání a míti za následek tytéž škodné účinky.

HLAVA IV.

Článek 15.

Smluvní Mocnosti, které mají smlouvy s Čínou (Treaty Powers), učiní v souhlase s vládou čínskou nutná opatření, aby bylo zabráněno podloudnému dovozu surového a zpracovaného opia, morfia, kokainu a jich solí, jakož i látek dotčených v článku 14. této konvence, jak do území čínského, tak do jejich osad na Dálném Východě a do najatých území, jež v Číně drží. Vláda čínská učiní se své strany obdobná opatření, aby potlačila podloudný vývoz opia a ostatních látek výše dotčených z Číny do cizích osad a území najatých.

Článek 16.

Čínská vláda vyhlásí lékárnické zákony pro své poddané, upravující prodej a rozdělování morfia, kokainu a jich solí i látek dotčených v článku 14. této konvence, a oznámí tyto zákony vládám, které mají s Čínou smlouvy, prostřednictvím jich diplomatických zástupců v Pekingu. Smluvní Mocnosti, které mají s Čínou smlouvy, tyto zákony prozkoumají, a shledají-li je přijatelnými, učiní opatření nutná k tomu, aby jich bylo použito na jejich státní občany v Číně.

Článek 17.

Smluvní Mocnosti, které mají s Čínou smlouvy, přikročí k zavedení opatření nutných k obmezení a kontrole zvyklosti kouřiti opia v jejich územích najatých "settlementech" a koncesích v Číně a k potlačení pari passu s vládou čínskou kuřáren opia neb podobných podniků, které snad tam posud jsou, a k zamezení požívání opia v zábavných veřejných domech.

Článek 18.

Smluvní Mocnosti, které mají s Čínou smlouvy, zavedou pari passu s efektivními opatřeními, která učiní za tímž účelem vláda čínská, efektivní opatření, aby postupně byl snížen počet prodejen surového i zpracovaného opia, které snad dosud jsou v jejich najatých územích, "settlementech" a koncesích v Číně. Zavedou účinná opatření k obmezení a kontrole drobného obchodu opiem na územích najatých v "settlementech" a koncesích, leč by platná opatření již upravovala tuto věc.

Článek 19.

Smluvní Mocnosti, které mají v Číně poštovní úřady, zavedou účinná opatření, aby byl zakázán nezákonný dovoz opia ať surového, ať zpracovaného, morfia, kokainu a jich solí i ostatních látek, jež má na zřeteli článek 14. této konvence, do Číny ve formě poštovních balíčků, jakož nezákonné zasilání těchto látek z jednoho místa v Číně do druhého prostřednictvím těchto úřadů.

HLAVA V.

Článek 20.

Smluvní Mocnosti budou zkoumati, zda možno vydati zákony neb nařízení, které by stíhaaly tresty nezákonné držení surového neb zpracovaného opia, morfia, kokainu a jich solí, leč by platné zákony neb nařízení již upravovaly tuto věc.

Článek 21.

Smluvní Mocnosti si budou sdělovat prostřednictvím nizozemského ministerstva zahraničních věcí:

- a) texty platných správních zákonů a nařízení o věcech dotčených v této konvenci, neb texty zákonů a nařízení vydaných podle jejich ustanovení,

b) statistické zprávy o obchodu surovým a zpracovaným opiem, morfiem, kokainem a jich solmi, jakož i o obchod ostatními drogami aneb jich solmi, aneb přípravky, jež má na zřeteeli tato konvence.

Tyto statistiky budou poskytnuty se všemi možnými podrobnostmi a v době co možno nejkratší.

HLAVA VI.

Závěrečná ustanovení

Článek 22.

Mocnosti na konferenci nezastoupené budou připuštěny k podpisu této konvence.

Za tím účelem vyzve nizozemská vláda ihned po podepsání konvence plnomocníky Mocností, které se konference zúčastnily, všechny evropské a americké mocnosti na konferenci nezastoupené, totiž:

Republiku argentinskou, Rakousko-Uhersko, Belgii, Bolívii, Brazílii, Bulharsko, Chili, Kolumbii, Kosta-Riku, Republiku kubánskou, Dánsko, Republiku dominickou, Republiku ecuadorskou, Španělsko, Řecko, Guatemalu, Republiku Haiti, Honduras, Lucembursko, Mexiko, Černou Horu, Nicaraguu, Norsko, Panamu, Paraguay, Peru, Rumunsko, Salvador, Srbsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, Uruguay, Spojené státy venezuelské, aby jmenovaly delegáta s plnou mocí, který by v Haagu podepsal tuto konvenci.

Konvence bude opatřena těmito podpisy pomocí "signatárního protokolu Mocností na konferenci nezastoupených", který bude připojen za podpisy Mocností zastoupených a bude udávati datum toho kterého podpisu.

Nizozemské vláda podá každý měsíc všem signatárním Mocnostem zprávu o každém dodatečném podpisu.

Článek 23.

Až všechny Mocnosti, jak za sebe, tak za své državy, osady, protektoráty a území najatá, podepíší konvenci neb protokol výše zmíněný, vláda nizozemská vyzve všechny Mocnosti, aby ratifikovaly tuto konvenci spolu s tímto protokolem.

V případě, že do 31. prosince 1912 nedojde k podpisu ode všech Mocností vyzvaných, nizozemská vláda vyzve ihned Mocnosti, které do tohoto dne podepsaly, aby jmenovaly zástupce, kteří by v Haagu přikročili k prozkoumání možnosti, zda přes to lze složit jejich ratifikace.

K ratifikaci dojde ve lhůtě co nejkratší a bude složena v Haagu v ministerstvu zahraničních věcí.

Nizozemská vláda uvědomí signatární Mocnosti každý měsíc o ratifikacích, které v mezičasi byla obdržena.

Jakmile vláda nizozemská obdrží ratifikace všech signatárních Mocností, jak za ně, tak i za jich osady, državy, protektoráty a území najatá, oznámí všem Mocnostem, které konvenci ratifikovaly, den, kdy přijala poslední z těchto ratifikačních listin.

Článek 24.

Tato konvence nabude platnosti za tři měsíce po dni uvedení v notifikaci nizozemské vlády, o níž je řeč v posledním odstavci předcházejícího článku.

Pokud jde o zákony, nařízení a jiná opatření, o nichž se mluví v této konvenci, osnovy k tomu potřebné budou vypracovány nejpozději do šesti měsíců po tom, co tato konvence nabude platnosti. Pokud se týče zákonů, budou tyto předloženy vládami jich parlamentům neb zákonodárným sborům v téže lhůtě šestiměsíční a v každém případě v prvním zasedání po uplynutí této lhůty.

O dni, jímž tyto zákony, nařízení neb opatření nabudou platnosti, smluvní Mocnosti se dohodnou na návrh nizozemské vlády.

Vzniknou-li pochybnosti týkající se ratifikace této konvence nebo zákonů, nařízení a opatření, jež má na zřeteli, vláda nizozemská vyzve všechny smluvní Mocnosti, aby jmenovaly zástupce, kteří by se shromáždili v Haagu za účelem docílení okamžité dohody o těchto otázkách, pokud jich nelze rozhodnouti jiným způsobem.

Článek 25.

V případě, že některá ze smluvních Mocností bude chtít vypovědět tuto konvenci, bude tato výpověď notifikována písemně vládě nizozemské, která ihned zašle ověřený shodný opis notifikace všem ostatním Mocnostem s udáním dne, kdy ji obdržela.

Výpověď bude účinkovati pouze vzhledem k Mocnosti, která ji notifikovala, a teprve za rok po té, co její notifikace došla vlády nizozemské.

Tomu na víru vybavili zplnomocněnci tuto konvenci svými podpisy.

Dáno v Haagu dne 23. ledna roku tisícího devítistého dvanáctého v jediném exempláři, který zůstane uložen v archivu nizozemské vlády a jehož ověřené shodné opisy budou odevzdány diplomatickou cestou všem Mocnostem zastoupených na konferenci.

Za Německo:

F. VON MULLER,
DELBRUCK,
GRUNENWALD.

Za Spojené státy americké:

CHARLES H. BRENT,
HAMILTON WRIGHT,
HENRI J. FINGER.

Za Čínu:

LIANG CHENG.

Za Francii:

H. BRENIER.

S výhradou eventuelní oddělené a zvláštní ratifikace neb výpovědi, pokud jde o francouzské protektoráty.

Za Velkou Británii:

W.S. MEYER,
W.G. MAX MULLER,
WILLIAM JOB COLLINS.

S výhradou tohoto prohlášení: Články této konvence, bude-li ratifikována vládou Jeho britského Veličenstva, budou platiti pro císařství britské Indie, pro Ceylon, pro Straits settlements, pro Hong Kong a Wei-Hai-wei v každém směru stejně jako pro Spojené království Velké Británie a Irska, avšak Vláda jeho britského Veličenstva si vyhrazuje právo odděleně podepsati neb vypovědět řečenou konvenci jménem kteréhokoli dominia, osady příslušenství neb protektorátu Jeho Veličenstva s výjimkou těch, které byly blíže určeny.

Za Itálii:

G. DE LA TOUR CALVELLO.

Za Japonsko:

AIMARO SATO,
TOMOE TAKAGI,
KOTARO NISHIZAKI.

Za Nizozemsko:
J.T. CREMER,
C.TH. VAN DEVENTER,
A.A. DE JONGH,
J.G. SCHEURER.

Za Persii:
MIRZA MAHMOUD KHAN.

S výhradou článků 15, 16, 17, 18, a 19 (ježto Persie nemá smlouvy s Čínou) a odstavce a)
článku 3.

Za Portugalsko:
ANTONIO MARIA BARTHOLOMEU FERREIRA.

Za Rusko:
A. SAVINSKY.

Za Siam:
AKHARAJ VARADHARA,
WM.J. ARCHER.

S výhradou článků 15, 16, 17, 18 a 19, ježto Siam nemá smlouvy s Čínou.

SIGNATÁRNÍ PROTOKOL MOCNOSTÍ NA KONFERENCI NEZASTOUPENÝCH.

Za Kosta-Riku:
Manuel M. de Peralta, 25. dubna 1912.

Za Mexiko:
F. Gamgoa, 15. května 1912.

Za Guatemalu:
José M. Lardizabal, 17. června 1912.

Za Belgii:
Alb. Fallon, 18. června 1912.

S výhradou přístupu neb výpovědi, pokud se týče belgického Konga.

Za Lucembursko:
Alb. Fallon, 18. června 1912.

Za Panamu:
J.A. Jimenez, 19. června 1912.

Za Ecuador:
Victor M. Rendon, 2. července 1912.

Za Honduras:
Jalhay, 5. července 1912.

Za Salvador:
Arturo R. Avila, 30. července 1912.

Za Haiti:
Dr. A. Riboul de Pescay, 21. srpna 1912.

Za Venezuelu:
Santos A. Dominici, 10. září 1912.

Za Brasílii:
Graca Aranha, 16. října 1912.

Za Argentinu:
Allejandro Guesalaga, 17. října 1912.

Za Španělsko:
José de la Rica y Calvo, 23. října 1912
Za Republiku dominickou :

Eliseo Grullon, 12. listopadu 1912
Za Paraguay :
Enrique Oostendorp, 14. prosince 1912
Za Dánsko :
J.G. de Grovenkop Castenskjold, za Dánsko, Island, a dánské Antilly 17.prosince 1912
Za Kolumbii:
Ignacio Gutierrez-Ponce, 15. ledna 1913
S výhradou schválení zákonodárným sborem kolumbijským
Za Republiku kubánskou :
Arturo Padro, 8. května 1913
Za Bolívii :
Macario Pinila, 4. června 1913
Za Chili :
Jorge Huneeus, 2. července 1913
Za Nicaragu:
Simon Planas Suarez, 18. července 1913
Za Peru :
Manuel Alvarez Calderon, 24. července 1913
Za Švédsko :
F. de Klercker, 27. srpna 1913
S výhradou tohoto prohlášení: Protože opium se ve Švédsku nevyrábí, spokojí se švédská vláda prozatím tím, že zabrání dovozu připravovaného opia, ale současně prohlašuje, že je ochotna učiniti opatření zmíněná v článku 8 konvence, ukáže-li se to dle zkušenosti výhodným.
Za Norsko :
G.F. Hagerup, 2. září 1913

Konvence tato se vyhláší s tím, že vzhledem k ustanovení článku 295 mírové smlouvy versailleské a obdobným ustanovením ostatních smluv mírových její ratifikaci jménem republiky Československé nahradila ve všech směrech československá ratifikace mírové smlouvy versailleské.

Mezinárodní působnosti pro republiku Československou nabyla tudíž předmětná konvence přes ustanovení svých článků 23 a 24 již 10. ledna 1920.

Konvence nabyla krom toho až dosud působnosti v těchto státech: Německu, Spojených státech, Rakousku, Belgii, Bolívii, Bulharsku, Číně, Kubě, Dánsku a Islandě, Ecuadoru, Španělsku, Francii, Velké Británii s většinou dominií, Řecku, Guatemale, Haiti, Hondurasu, Maďarsku, Itálii, Japonsku, Liberii, Norsku, Nicaragui, Panamě, Nizozemsku, Peru, Polsku, Portugalsku, Rumunsku, státě srbsko-chorvatsko-slovinském, Siamu, Švédsku a Uruguay.

T.G. Masaryk v.r.
Dr. Beneš v.r.

128.

Zákon ze dne 29.května 1923

**o provádění Mezinárodní opiové konvence ze dne 23. ledna 1912, vyhlášené pod čís. 159
Sb.z. a n. z roku 1922.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně :

§ 1.

Úřednímu dozoru podrobují se výroba, dovoz, prodej, rozdělování a vývoz těchto látek:

Surové opium, opium medicijní, morfium, kokain, všechny přípravky (officinální nebo neofficinální, zahrnuje v to i prosatředky zvané antopium) obsahující více než 0,2% morfia nebo více než 0,1% kokainu, heroin, jeho soli a přípravky obsahující více než 0,1% heroinu, každý nový derivát morfia, kokainu nebo jejich solí, nebo každý jiný alkaloid opia, nebo vůbec kterýkoli jiný přípravek vyhlášený ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností, který by mohl podle všeobecně uznaných vědeckých výzkumů sloužit k obdobnému zneužívání a mít za následek tytéž škodné účinky.

§ 2.

Výroba, dovoz, prodej, rozdělování, požívání a vývoz "zpracovaného opia", jakož i škvárů a veškerých zbytků opia vykouřeného jsou zakázány.

§ 3.

Výroba, dovoz, prodej, rozdělování a výroba látek uvedených v §u 1 jsou vyhrazeny jen osobám a podnikům podle platných předpisů k tomu oprávněným.

Osobám a podnikům těm ukládá se povinnost vést ve svých knihách přesné záznamy o vyrobeném, dovezeném, prodaném neb jinak postoupeném a vyvezeném množství zmíněných látek.

Povinnost tato nevztahuje se však na předpisy lékařské a na prodeje lékárníků řádně oprávněných.

§ 4.

Povolení k dovozu, vývozu látek uvedených v §u 1 udílí, pokud bude trvati státní kontrola dovozu, vývozu a průvozu po rozumu zákona ze dne 19. ledna 1922. č. 25 Sb.z. a n., resp. ze dne 24. června 1920, č. 418 Sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 13. července 1920, č. 442 Sb. z. a n., ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Po zrušení zmíněné státní kontroly udělovati bude tato povolení ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy na zvláštní žádost osob k obchodu se zmíněnými látkami oprávněných a vydá žadatelům k tomu cíli zvláštní osvědčení.

Jiné dosavadní předpisy o dovozu a vývozu vztahující se na látky uvedené v §u 1, se zrušují.

§ 5.

Vývoz látek uvedených v §u 1 do zemí, držav, osad a území najatých ostatních smluvních Mocností může býti připuštěn pouze s určením pro osoby, které obdržely oprávnění nebo povolení podle zákonů a nařízení země dovozní.

§ 6.

Způsob dozoru (§ 1) a vedení seznamů (§ 3), dále způsob označení surového opia určeného k vývozu a určení míst, jimiž vývoz a dovoz surového opia jest dovolen, budou stanoveny nařízením.

Výměnu zpráv ss ostatními smluvními Mocnostmi podle ustanovení konvence (čl. 13, odst. 2, čl. 21) opatří ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy obvyklým způsobem.

§ 7.

Přestupky tohoto zákona, pokud nespádají pod ustanovení lékárnického zákona ze dne 18. prosince 1906, č. 5 ř. z. z roku 1907, resp. pod ustanovení ood. XVI. části I, zák. čl. XIV. z roku 1876 o úpravě zdravotnictví trestají se politickými úřady (administrativní policejními vrchnostmi) I. stolice pokutou až do 20.000 Kč.

Pokuty plynou do státní pokladny. Při nedobytnosti budiž peněžitá pokuta přeměněna v přiměřený trest na svobodě až do 3 měsíců.

Jde-li o živnostníka, může býti, opakuje-li se přestupek, vysloveno odnětí živnostenského oprávnění po rozumu živnostenského řádu (zákona).

§ 8.

Tento zákona nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Jeho provedením pověřuje se ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě se zúčastněnými ministry průmyslu, obchodu a živnosti a financí.

T.G. Masaryk v.r.

Švehla v.r.

Šrámek v.r.

147.

Vládní nařízení
ze dne 18.června 1925

jimž se provádí zákon o mezinárodní opiové konvenci.

Vláda republiky Československé nařizuje podle §u 6 zákona ze dne 29. května 1923 č. 128 Sb. z. a n., o provádění mezinárodní opiové konvence ze dne 23. ledna 1912, vyhlášené pod č. 159 Sb. z. a n. z roku 1922.

§ 1.

Dozor na výrobu, dovoz, prodej, rozdělování a vývoz látek uvedených v §u 1 zák.č. 128/1923 Sb. z. a n., o provádění mezinárodní opiové konvence ze dne 23. ledna 1912, vyhlášené pod č. 159 Sb. z. a n. z r. 1922, provádějí úřední lékaři politického úřadu I. stolice, ve městech se zvláštním statutem a v městech se zřízeným magistrátem na Slovensku a v Podkarpatské Rusi lékaři úřadu obstarávajících v I. stolici výkon zdravotní služby (§ 26 zák. č. 236/1922 Sb. z. a n.).

§ 2.

(1) Úřední lékaři (§ 1) jsou povinni alespoň jednou do roka prohlédnouti provozovací místnosti osob a podniků, zabývajících se výrobou, dovozem, prodejem, rozdělováním a vývozem látek, uvedených v §u 1 zák.č. 128/1923 Sb. z. a n.

(2) Při těchto prohlídkách zjistiti jest zda osoby a podniky ty mají příslušné oprávnění, odpovídají-li místnosti provozovací svým zařízením zdravotním požadavkům, je-li zboží vhodně uloženo a označeno, jakož i jsou-li záznamy o zboží (§ 3 tohoto nařízení) řádně vedeny.

(3) Případné závady a nedostatky jest vytknouti a přihlédnouti k jich nápravě.

§ 3.

(1) Osoby a podniky, které vyrábějí, dovážejí, prodávají, rozdělují a vyvázejí látky uvedené v §u 1 zák.č.128/1923 Sb. z. a n. jsou povinny o této své činnosti vésti ve svých knihách přesné záznamy.

(2) V těchto záznamech jest uvést: množství zboží, jež jest na skladě, množství přijatého, zpracovaného, prodaného nebo jinak postoupeného a vyvezeného zboží s příslušným datem a to pro každou látku zvláště.

(3) V záznamech uvést jest při každé položce též jméno druhé sstrany súčastněné (prodávajícího, dovozce, kupce, přijimatele).

(4) Povinnost vésti záznamy nevztahuje se na prodej v lékárnách na lékařské předpisy.

§ 4.

(1) V žádostech o povolení k vývozu nebo dovozu (§ 4 zák. č. 128/1923 Sb. z. a n.) jest uvést: jméno, povolání a adresu žadatelovu, průkaz živnostenského nebo lékárnického oprávnění, vědecké pojmenování látek, jež mají býti dovezeny nebo vyvezeny, a jich množství v gramech.

(2) Při dovozu uvést jest též účel, za kterým se látky dovážejí.

(3) Dále v žádosti udati jest zemi dovozu nebo vývozu a jméno prodávajícího nebo objedávajícího.

(4) Při vývozu připojiti jest k žádosti potvrzení příslušného cizozemského úřadu, že příjemce jest oprávněn k dovozu.

§ 5.

(1) Vývoz surového opia ve množství nejvýše 5 kg, jakož i dovoz a vývoz ostatních látek vyjmenovaných v §u 1 zák. č. 128/1923 Sb. z. a n. jest dovolen všemi hlavními celními úřady.

(2) Vývoz surového opia ve množství přesahujícím 5 kg dovolen jest pouze těmito místy : Č. Velenice, Cheb, Podmokly-Děčín, Břeclava, Opava, Petrovice, Bohumín, Bratislava, Parkáň-Nana a Kiralyhaza.

(3) Dovož surového opia dovolen jest pouze těmito místy : Praha, Č. Velenice, Cheb, Podmokly-Děčín, Liberec, Brno, Břeclava, Opava, Bohumín, Bratislava, Parkáň-Nána a Kiralyhaza.

(4) Každý balík, který obsahuje surové opium a jest určen k vývozu a jehož váha přesahuje 5 kg, musí býti označen nápisem: "Surové opium" v písmenech provedených červenou barvou a nejméně 3 cm vysokých.

§ 6.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Jeho provedením pověřuje se ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě se účastněnými ministry průmyslu, obchodu a živností a financí.

Švehla v.r.

Dr. Beneš v.r. Novák v.r.

Malypetr v.r. Stříbrný v.r.

Bečka v.r. Dr. Winter v.r.

Dr. Markovič v.r. Šrámek v.r.

Dr. Dolanský v.r. Dr. Franke v.r.

Dr. Kallay v.r.

VÝBĚR ZE ZAHRANIČNÍCH INFORMACÍ

SRN

1) Zdánlivě apartní "společenská" droga generace "techno" hudby ztrácí stále více svou pověst neškodného zdroje harmonie a výkonnosti. Ecstasy (hláskovaná podoba anglické zkratky XTC) podle zvláštní interní zprávy Spolkového kriminálního úřadu (BKA) "podporuje sebevražedné sklony". Pracovníkům protidrogových organizací jsou známy případy, v nichž lze pokus o sebevraždu nebo dokonanou sebevraždu přesvědčivě spojit s konzumací XTC.

BKA zaznamenal v roce 1995 již 10 případů úmrtí po konzumaci ecstasy. Z toho u 2 mrtvých bylo jako příčina smrti stanoveno předávkování drogy.

Dosud se předpokládá, že riziko konzumace syntetických drog nesouvisí s jejich primárními toxickými účinky. Psychoaktivní substance různých derivátů amfetaminu však vyřazují z činnosti instinktivní ochranné mechanismy lidského organismu. Negativní následky mají pak podobu přehřátí organismu až na 42 stupňů (hypertermie) a současně dehydratace organismu v důsledku dlouhodobého tance. Následuje selhání srdce a krevního oběhu, teplota, šokové stavy a v extrémním případě smrt přímo na tanečním parketu. Od roku 1988 byly ve Velké Británii a v USA zaznamenány desítky takovýchto smrtelných případů.

Alarmující jsou nejnovější poznatky Zemského kriminálního úřadu (LKA) Bádenska-Württemberska. Podle LKA je i řada dopravních nehod s následkem smrti způsobena touto údajně neškodnou drogou. Bilancí tragického neštěstí v létě 1995 jsou tři mrtví a několik těžce zraněných. Všechny oběti byly účastníky techno-party. V krvi osoby, která řídila vozidlo, byly prokázány ecstasy a hašiš.

Tato kombinace drog je dnes již zcela obvyklá. Hašišová cigareta je narkomanům doporučována ke "konsolidaci" rozbouřeného krevního oběhu.

Dosud se konzumenti ecstasy od jiných drog distancovali. Alkohol podle jejich přesvědčení otupuje, hašiš ohlupuje a heroin likviduje. "Mladí lidé nyní přecházejí přes ecstasy právě k těmto drogám", tvrdí Klaus MELLENTHIN, vedoucí oddělení organizovaného zločinu a drogové kriminality LKA. MELLENTHIN pokračuje: "Musíme pochopit, že se již nejedná o nějakou apartní společenskou omamnou látku, ale o obyčejnou pouliční drogu. Ecstasy nám ukazuje svou skutečnou ošklivou podobu."

Konzumenti jsou stále mladší. Za cílovou skupinu jsou již dlouho považováni mladiství ve věku mnohem nižším než 20 let.

Trh je tímto druhem drog zaplaven. Nabídka zahrnuje stále více pestrých pilulek označených neutrálními slovy jako "šíp do srdce", "kermit", "dino", nebo "prasátka". Pouze v Severním Porýní-Vestfálsku, které má vzhledem ke své geografické poloze nejbližší k nizozemským drogovým laboratořím, bylo do konce září 1995 zabaveno 93 293 pilulek, tj. více než za stejné období roku 1994 v celé SRN. Počet zabavených jednotek "ecstasy" celkem vzrostl o 137 % na 207 808. Trend i nadále stoupá.

Podle LKA Bádenska-Württemberska není chemické složení syntetických drog stabilní. Ve Stuttgartu zjistili u 20 tablet identického vzhledu vždy jiné složení.

Pravidelnou konzumaci pilulek je možno z mnoha důvodů označit jako hru se smrtí. V létě 1994 v Hannoveru muselo být po několik týdnů hospitalizováno s těžkou otravou deset mladistvých. Omylem konzumovali místo ecstasy průmyslovou chemikálii s identickou chemickou zkratkou MDA. Jednalo se o vytvrzovač lepidla metylendianilin, který způsobuje velmi těžké poškození jater.

"Máme důkazy o tom, že tablety ecstasy v některých případech obsahují i jiné tvrdé drogy", konstatuje Klaus MELLENTHIN. Tím má být dosaženo nevědomé vyvolání závislosti.

Focus, 42/1996)

2) V německo-nizozemské pohraniční oblasti byly narkomanům nabízeny pilulky ecstasy, které obsahovaly malé množství heroinu. Výrobci drogy doufají, že konzumenti se stanou závislími na tvrdých drogách. Podle policejního mluvčího německého okresního města Heinsbergu BOCKHOFFa jsou pilulky s heroinem stejně drahé jako klasické pilulky ecstasy. Prodej a konzumace v Nizozemsku vyrobených a nakoupených pilulek ecstasy s heroinem však představuje pro policii v oblasti Heinsbergu pouze okrajový problém.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 10.2.1996

3) Odborníci varují před zvýšeným příjmem tekutin při tanci pod vlivem ecstasy. Nejnovější výzkumy totiž ukazují, že nejen malé, ale také velké množství tekutin může mít velmi vážné zdravotní důsledky včetně smrti. V nejméně 2 z celkem 55 případů úmrtí v souvislosti s konzumací ecstasy byl příčinou úmrtí vysoký přísun tekutin. Ecstasy ovlivňuje hormonální systém, který řídí tvorbu moči. Když konzument ecstasy přijímá příliš mnoho tekutin, voda neodchází z těla ve formě moči a přechází do tělesných buněk. Zvláště u mozkových buněk tím může dojít k závažným poškozením až se smrtelnými následky. Pro mladistvé konzumenty ecstasy proto odborníci doporučují během dlouhodobého tance nepít více než půl litru tekutin za hodinu.

Neue Zürcher Zeitung, 20.3.1996

4) Rizika spojená se syntetickou drogou ecstasy nesmí být v žádném případě bagatelizována. Tento názor byl hlavním obsahem semináře, který pořádala frakce CDU/CSU ve Spolkovém sněmu a v jehož průběhu odborníci z oblasti psychiatrie a lékařství i praktické protidrogové pomoci informovali o nebezpečí této "módní drogy". Konzumace ecstasy se rozšiřuje stále více - i mimo techno-scény - a může vyvolat závažná poškození zdraví.

Během prvních 8 měsíců v roce 1996 bylo v SRN zajištěno 480 000 pilulek ecstasy. To je podle toxikologa Rainera DAHLENBURGa ze Spolkového kriminálního úřadu o 100 000 více než v celém roce 1995. Techno-scéna zůstává sice dominantním prostředím konzumentů této "módní drogy", ale již existuje reálná hrozba, že se v budoucnosti může stát "pouliční drogou".

Rainer THOMASIUS, vedoucí výzkumné skupiny syntetických drog na psychiatrické klinice hamburské univerzity, se obává toho, že by se ecstasy mohla stát "vstupní drogou" mladých narkomanů. Podle dosavadních vědeckých poznatků sice neexistuje nebezpečí fyzické závislosti na ecstasy, ale může vzniknout silná psychická závislost. Tato droga vede mimo jiné ke zvýšení ochoty navazovat kontakty a k zintenzivnění citlivosti včetně vizuálního vnímání. Často je využívána jako prostředek proti přetížení a depresi. Za této situace mohou podle THOMASIUSE konzumenti přejít na opiáty.

Žádná jiná droga nemá podle názoru expertů tak široké spektrum vedlejších účinků jako ecstasy. Jedná se o poruchy soustředění, stíhomam a může dojít k selhání činnosti důležitých tělesných orgánů. Podle DAHLENBURGa zemřelo v roce 1996 v SRN v důsledku konzumace ecstasy 10 osob. Experti však předpokládají, že statistika neobsahuje řadu dalších úmrtí souvisejících s ecstasy. U konzumentů totiž nedochází k fyzickému oslabování organismu jako např. u heroinu. Proto konzumace ecstasy není v mnoha případech dávana do souvislosti s příčinou smrti.

Podle THOMASIUSe nelze předpovědět, co se stane s konzumenty ecstasy za deset let. Gertraud TEUCHERT-NOODT z univerzity v Bielefeldu uvedl, že jsou oprávněné obavy, že již jednorázová konzumace ecstasy může vést k dramatickým ireverzibilním strukturálním procesům v mozku.

Zvláště málo odolní vůči ecstasy jsou podle údajů berlínské odbornice Birgit SPOHRové mladiství s "deficitem sebevědomí". Čím větší je frustrace spojená se zážitky všedního dne, tím přitažlivější je drogové opojení. "Klasická protidrogová péče může ohroženým osobám pomoci jen výjimečně," konstatuje Jürgen LAMM ze "Spolku pro pomoc v krizi" z Essenu. Neexistuje terapeutické zařízení, které by bylo zaměřeno speciálně na tento problém.

Nové způsoby drogové prevence požaduje v této souvislosti poslanec CDU ve Spolkovém sněmu Hubert HÜPPE, který patřil mezi organizátory semináře. Jestliže techno-scéna využívá k informování o účinku jednotlivých pilulek sítě Internetu, musí být také k varování o rizicích konzumace těchto drog využívána stejně moderní technika.

Die Welt, 18.10.1996

5) Za obchodování s módní drogou ecstasy bude možno podle rozsudku Spolkového soudního dvora (Das Bundesgerichtshof - BGH) v Karlsruhe uložit trest minimálně jeden rok odnětí svobody, pokud bude zadržené množství drogy obsahovat více než 30 g povzbuzující látky MDE (metylendioxy-N-etylamin), což odpovídá přibližně 500 tabletám. Podle zásadního rozsudku je toto množství účinné látky hraniční hodnotou tzv. "malého množství". Podle Zákona o omamných látkách hrozí za obchodování s omamnými prostředky nad toto "malé množství" zvýšené tresty. Pokud se jedná o obchodování s ecstasy v množství obsahujícím méně než 30 g účinné látky, může být uložen také peněžitý trest. Při překročení hraniční hodnoty je však minimální trest jeden rok odnětí svobody.

Soudci BGH zdůvodnili svůj rozsudek nebezpečností amfetaminového derivátu MDE, která je mnohem vyšší než nebezpečnost hašiše. V roce 1995 bylo v SRN zaregistrováno 18 úmrtí v souvislosti s konzumací ecstasy, v roce 1996 se jedná již o 10 obětí. Uvedená syntetická droga se stále více rozšiřuje především v tzv. techno-scéně. MDE patří vedle MDA a MDMA k nejčastěji zastoupeným látkám v tabletách ecstasy. Tablety mohou vyvolat fyzickou závislost. U osob s komplikacemi činnosti srdce a krevního oběhu mohou vyvolat mozkové krváčení. I když výzkumy účinků ecstasy ještě nejsou dokončeny, uznal BGH dosavadní poznatky za dostačující k prokázání nebezpečnosti MDE a stanovil hranici omezující "malé množství" této drogy. Rozsudek BGH byl vynesena v souvislosti s projednáváním odvolání obchodníků s ecstasy, které Zemský soud v Mönchengladbachu odsoudil za prodej 67 000 tablet k 5 letům vězení.

Süddeutsche Zeitung, 22.10.1996

6) Na silnicích SRN se objevuje nové riziko, které souvisí s enormním nárůstem konzumace tzv. party-drog. Časově je omezeno především na víkendy, kdy většina mladistvých konzumentů ecstasy nebo jiných syntetických drog cestuje na svá "setkání" na diskotéky. Pokud k přepravě použijí automobil, stávají se často nevypočitatelným rizikovým faktorem silniční dopravy.

Hesenský ministr dopravy Lothar KLEMM (SPD) varuje před řidiči pod vlivem drog. Pro většinu těchto syntetických drog jsou charakteristické stimulační účinky a vystupňovaná rozkoš z pocitu nebezpečí, které spolu s dalšími psychologickými účinky negativně ovlivňují schopnost řídit motorové vozidlo. Hlavní nebezpečí vidí ministr dopravy v tom, že pod

vlivem drog řidič špatně ohodnotí své řidičské schopnosti a nedokáže se dokonale soustředit, což může ohrozit ostatní účastníky silniční dopravy. Po odeznění účinku drog mohou ohrozit bezpečnost jízdy velké tělesné vyčerpání, které vzniká v důsledku kombinace konzumace drogy a dlouhotrvajícího tance, nebo následné stavy deprese a úzkosti.

Závažnost tohoto problému podtrhují výsledky analýzy Spolkového kriminálního úřadu (BKA) o vývoji konzumace drog. V první polovině roku 1996 bylo na černém trhu zabaveno o 118 % tablet syntetických drog více než ve srovnatelném období roku 1995.

Die Welt, 24.9.1996

7) V důsledku chyby bonnského ministerstva zdravotnictví vypršela doba zákazu syntetické drogy MBDB (metylendioxybutanamin). Ministerstvo přiznalo, že platnost nařízení, kterým byla látka zakázána v roce 1995, nebyla včas prodloužena.

Hamburský pověřenec pro záležitosti drog Horst BOSSONG podrobil v této záležitosti spolkové ministerstvo zdravotnictví ostré kritice. Nelze akceptovat stav, kdy spolkové země mohou být konfrontovány s politikou legalizace drog jen proto, že na ministerstvu zdravotnictví vládne chaos.

Nařízení o časově neomezeném zákazu čtyř derivátů ecstasy, včetně MBDB, bylo již schváleno spolkovou vládou. Musí být však ještě schváleno ve Spolkové radě, což se může stát na nejbližším zasedání.

"O legalizaci tablet ecstasy nelze v souvislosti se zrušením zákazu hovořit," konstatoval však drogový expert hamburské policie. Látka spadá automaticky také do působnosti zákona o lécích. Trestné následky podle tohoto zákona nejsou sice tak vysoké, jako podle zákona o omamných látkách, ale nepodmíněné tresty hrozí pašerákům a obchodníkům s těmito látkami i v tomto případě. Substance MBDB, která je v techno-scéně známa pod názvem "dollar", nehraje podle poznatků policie zatím v drogové scéně významnější roli. Nejvýše 2 % tablet ecstasy na trhu obsahují jako hlavní účinnou látku tuto sloučeninu.

Süddeutsche Zeitung, 2.-3.9.1996

8) Již podruhé v průběhu několika měsíců se podařilo kriminální policii v Ingolstadtu zasáhnout proti skupině obchodníků s drogami, kteří prodávali především módní drogu ecstasy. V lese blízko Schrobenhausenu bylo v podzemním úkrytu zajištěno celkem 6600 pilulek. Celkem 5 osob se nachází ve vyšetřovací vazbě.

Výchozím bodem pro policejní vyšetřování byla smrt školačky z Ingolstadtu o Vánocích roku 1995. V bytě jí přítel dal tabletu ecstasy, po jejíž konzumaci zemřela. Následně policie zatkla dva dealery, kteří při výslechu uvedli, že drogu z Nizozemska propašovali další 2 mladíci. Jak vyšetřování policie prokázalo, byli obchodníci v Nizozemsku sami oklamáni. 5000 tablet s označením "Rolex" pravděpodobně neobsahovalo účinnou látku, neboť u zákazníků nevyvolávaly žádané účinky a 1600 tablet s vyraženým označením "Spatz" neobsahovalo pro ecstasy charakteristické deriváty amfetaminu, nýbrž čistý amfetamin, který je na drogové scéně známý pod označením "Speed". V 1. pololetí 1996 objasnili kriminalisté v Ingolstadtu podle vlastních údajů celkem 500 drogových deliktů, což je nárůst o 118 % oproti stejnému období v roce 1995.

Süddeutsche Zeitung, 16.9.1996

9) Počet záhadných onemocnění a případů úmrtí v souvislosti s konzumací syntetické drogy ecstase se zvyšuje. Vedoucí oddělení pro drogovou závislost nemocnice v Haaru u Mnichova Felix TRETTER uvádí, že v důsledku konzumace ecstasy dochází k mozkovým infarktům s

následným ochrnutím. Spolkový kriminální úřad (BKA) zaregistroval do konce května 1996 devět úmrtí v důsledku konzumace této drogy. Droga, která nevyvolává fyzickou, ale pouze psychickou závislost, ztratila již definitivně svůj neškodný image. Vědci se nyní podrobně zabývají negativními zdravotními účinky ecstase.

Podle Max-Plancova ústavu pro psychiatrii v Mnichově má v SRN zkušenosti s konzumací ecstase 540 000 osob. Podle průzkumu konzumovalo 3,2 % z dotázaných osob ve věku 14 až 25 let již nejméně jednou ecstasy, což je trojnásobně vyšší počet než při obdobném průzkumu v roce 1990. Čtyři z pěti konzumentů konzumují drogy v průběhu různých společenských akcí. Do věkové skupiny pod 25 let je možno zařadit 340 000 konzumentů. Zvědavost jako důvod své první konzumace této drogy udává 61 % osob. Dlouhodobí konzumenti uvádějí, že droga má vliv na "zvýšené vnímání", zvláště hudby (39 %) a vyvolává "pocit štěstí" (31 %).

Tyto pocity, vyvolané deriváty amfetaminu, které jsou součástí ecstase, vznikají v mozku v důsledku uvolňování serotoninu a dopaminu. Tyto látky však nejsou jen "posly štěstí". Serotonin hraje důležitou roli nejenom při migréně a depresích, ale ovlivňuje také fáze spánku a bdění, tělesnou teplotu a krevní oběh.

Zdravotní komplikace spojené s konzumací ecstase jsou tedy předem naprogramovány. Nejznámější vedlejší účinky jsou vysoký krevní tlak, poruchy srdečního rytmu a svalové křeče. Po fázi opojení následují často deprese. V mozku narkomana se v této době projevuje nedostatek serotoninu, který byl před tím v enormním množství uvolněn jako reakce mozku na přítomnost drogy.

Za zvláště nebezpečný příznak se považuje zvýšení tělesné teploty, i bez jakékoliv fyzické námahy, a současná dehydratace organismu. Účastníci tanečních maratónů, jejichž námahu lze srovnat s během na 100 kilometrů, vůbec nepocítují vyčerpání a žízeň. V extrémních případech potom ani infuze chlazených solných roztoků nebo koupele v ledové vodě ve stanicích intenzivní péče nemohou tyto osoby zachránit před tepelným kolapsem. Americký vědec George RICAURTE, který se zabývá účinky ecstase, se domnívá, že pouze u malé části konzumentů se projeví závažnější akutní vedlejší účinky. Všichni konzumenti ecstase však musí podle RICAURTEových nejnovějších výzkumů počítat s trvalými následky. Podle RICAURTEa neexistuje jiná psychodroga, která by způsobovala tak dlouhodobé poškození mozku.

Důkazy pro toto tvrzení poskytly jeho pokusy na opicích a krysách. Následkem konzumace ecstase poklesla u zvířat koncentrace serotoninu v mozku a došlo k poškození nervových spojů. Již jediná dávka ecstase velikosti 5 miligramů na kilogram tělesné váhy vedla u pokusných zvířat k závažným mozkovým změnám. Této dávce ecstase odpovídají přibližně dvě tabletky.

Žádný z vědců se neodvažuje zodpovědně posoudit, jak dalece je možné tyto výsledky aplikovat na lidi. "Je zcela ojedinělé, že o tak rozšířené droze se ví tak málo," konstatuje Rainer THOMASIUŠ, vedoucí výzkumné skupiny, která se zabývá syntetickými drogami v univerzitní nemocnici Eppendorf v Hamburku.

První kontrolované studie na dobrovolnících provedl v roce 1995 psychiatr Charles GROB z kalifornské univerzity v Los Angeles. Dlouholetí konzumenti ecstase se nejdříve podrobili vyšetření na speciálním počítačovém tomografu. GROB tak mohl prokázat, jak se jejich látková výměna v mozku liší v porovnání s osobami, které drogu ecstase nekonzumují. Podle GROBa je však na konečné závěry ještě příliš brzy. GROB také zkoumá různé účinky ecstase na konzumenty. Například jedné zkušební osobě, která zkonsumovala pilulku ecstase

pod jeho dohledem, stoupl nebezpečně krevní tlak. Podrobnějším rozбором případu bylo zjištěno, že se jednalo o alergika, který předcházející den užil lék proti astma.

Také THOMASIUS, RICAURTE a psychiatr Franz VOLLENWEIDER z Uniklinik v Curychu se snaží získat osoby z techno-scény pro své výzkumy. Doufají, že pomocí pozitronového emisního tomografu (PET) a elektroencefalogramu (EEG) se jim podaří pozorovat účinky ecstase na mozek a lokalizovat případné defekty. V Hamburku také zkoumají pomocí počítačových neuropsychologických testů soustředění a paměť "pokusných" osob. THOMASIUS chce tímto způsobem zjistit, které fyzické a psychické schopnosti jsou u mladistvých nejvíce ohroženy.

Konzumace syntetických drog se rozšiřuje i mimo techno-scénu. Pilulky se prodávají i v podnicích s dosud dobrou pověstí, klubech, na rockových koncertech a na jiných podobných místech, kde se shromažďují mladiství. Další klientelu tvoří mladiství ze sociálně slabých vrstev, kteří konzumují drogu doma.

Z údajů policejní statistiky je možno usuzovat, jak je SRN zaplavována drogou ecstase. V roce 1994 zabavila policie 239 051 pilulek, v roce 1995 to bylo 380 858 a v prvním čtvrtletí 1996 již 101 317 pilulek, tj. téměř 3krát větší množství než ve stejném období roku 1995.

Droga je pašována téměř výhradně z Nizozemska. Tato země hraje při výrobě ecstase a amfetaminu stejnou roli jako Kolumbie při výrobě kokainu a Thajsko při výrobě heroinu. Většina ilegálních laboratoří se nachází v provinciích Severní Brabantsko a Limburk, poblíž hranic s Německem, Belgií a Francií.

V Brabantsku odhalila policie v létě 1995 síť 14 laboratoří vyrábějících ecstase a 11 skladů. V únoru 1996 objevila policie největší laboratoř v Evropě. Byly zabaveny suroviny pro výrobu drogy v hodnotě 23 mil. DEM.

Zisky z prodeje drog jsou obrovské. Výrobní cena jedné pilulky je přibližně 0,18 DEM, zprostředkovatel ji kupuje za 3 DEM a prodává velkdealérům za 5 DEM. V Berlíně, Kolíně nad Rýnem a v Mnichově se pak prodávají v klubech za 20 DEM. Cena pro turisty je až 35 DEM.

Přesné složení pilulek neznají ani dealeři, ani konzumenti. Deriváty amfetaminu, které jsou obsaženy v pilulkách ecstasy, působí velmi rozdílně. Látky MDMA a MDEA (MDE) stupňují sebevědomí a vnímavost, MDA a DOB vedou naopak k halucinacím. Bezpečnost narkomanovi nezaručují ani rychlotesty, které jsou nabízeny na techno-party v Hannoveru. Zabarvení indikačních proužků sice umožní vytvoření představy o látkách obsažených v droze, ale nelze odhadnout jejich čistotu a množství. V Nizozemsku státní laboratoře testují přibližně 80 pilulek týdně, ale tyto výsledky nejsou příliš spolehlivé, neboť i v pilulkách stejné velikosti, barvy a ražení může být různý obsah účinných látek.

FOCUS č. 24/1996, 10.6. 1996

10) Podle psodva Ernsta BUCKSTEEGa objevilo v roce 1995 deset psů nasazených na düsseldorfském letišti (v Německu využívají celníci k odhalování pašovaných drog celkem 328 psů) téměř 40 kg kokainu, téměř 70 kg marihuany a 7 kg heroinu. Výcvik těchto psů a jejich psodů se provádí ve výcvikových zařízeních v Bleckede nedaleko Hamburku nebo v Neuendettelsau u Norimberku.

V Bleckede jsou již asi pět let zapojovány do výcviku psodů také ženy. Celníci nakupují psy nejdříve na čtyři týdny na zkoušku. Po úspěšném absolvování čtyřtýdenního kursu jsou psi nasazováni na kontrolu osob a zboží na "zelené" hranici, u pohraničních úřadů,

na letištích, v přístavech a na mořské hranici. V budoucnosti se má počet těchto psů ještě zvýšit, zvláště na hranicích s Polskem a s Českou republikou. U speciálně cvičených psů nehraje důležitou roli rasa nebo pohlaví. Kromě ovčáckých psů jsou používáni také labradoři nebo zlatí retrievři. Jako vynikající hledači drog se ukazují lovečtí psi.

K požadovaným vlastnostem těchto psů patří temperament, vytrvalost, dobrý nervový stav a nadprůměrná hravost. Při koupi psa, který musí být nejméně 12 měsíců starý, je většinou i jeho budoucí psovod, u kterého pes později žije. Proto také není možné příliš rychle zvyšovat počet těchto psů. Je totiž nutno nejdříve najít pracovníka, který bude ochoten psa přijmout.

Také psovod musí mít pro svou činnost předpoklady. Úspěch záleží totiž také na tom, jak dokáže za nejrůznějších podmínek, jako jsou hluk, silný zápach, velké horko, chaotické uskupení lidí, svého psa motivovat při hledání, vést ho a vyvozovat správné závěry z jeho chování. Škola v Bleckede má k dispozici výcvikový areál o rozloze 200 hektarů. V této škole se zúčastní výcviku i psovodi z jiných zemí - například z Pákistánu, Ghany, Bulharska a Ukrajiny. Pomoc Ukrajině přispěje k tomu, že drogy budou zabaveny ještě dříve, než dorazí k německé hranici.

Výcvik psů je rozdělen do dvou výcvikových kurzů, každý v trvání čtyř týdnů. V prvním kurzu se psi naučí odhalovat hašiš, ve druhém heroin, kokain, opium a amfetamin. Později následují opakovací kurzy.

Na louce, kde jsou shromážděni "nováčkové", stojí v řadě pět umývadel. Aportovací kolík je schován pod čtvrtým umývadlem. Do trubky z umělé hmoty, uzavřené na obou koncích dřevěnými zátkami a ovinuté bílým hadříkem, vložil instruktor 20 g hašiše, který má k výcvikovým účelům k dispozici. Z malých otvorů uniká vůně drogy.

Během jednoduchého cvičení spočívajícím v "odhození, přinesení a nošení aportovacího předmětu" se psi již seznámili s vůní hašiše. Psovod vede svého psa okolo umývadel. Pes čtvrté umývadlo odstrčí čumákem a najde uschovaný předmět. Za odměnu smí chvíli tuto trubku nést. Během výcviku spojí vůni drogy se svým oblíbeným předmětem na hraní - s aportovacím kolíkem. Na tomto principu spočívá později činnost psa při "služebním" vyhledávání drog.

Avšak v "pracovních podmínkách" může být prostředí obtížnější, například při kontrole kufrů na běžícím pásu. Při osmihodinové službě na letišti je pro psa maximum pět až šest nasazení - to znamená 15 minut pátrání a 45 minut přestávka na hraní, proběhnutí a odpočinek.

Psa nelze k hledání drog nutit násilím, neboť může reagovat falešným označováním. Cvičitelé zdůrazňují, že psi nejsou v žádném případě na drogy navykáni. Pouze objevení vůně drogy způsobí, že pes označí zavazadlo či jiný úkryt štěkáním nebo škrábáním tlapou. Při nácviku vyhledávání heroinu, kokainu a amfetaminu se používá cvičný imitační materiál, který má téměř stejnou vůni jako drogy.

Pokud během služby pes žádnou drogu nenajde, nechá ho psovod najít aportovací kolík s drogou, aby pes neztratil chuť k dalšímu hledání.

Úspěchy psů při hledání drog mají také svou negativní stránku. Pokud budou častěji nasazováni na stejném hraničním přechodu, mohou pašeráci využívat jiného přechodu. Pašeráci jsou dobře technicky vybaveni a pečlivě sledují, kde a jaké prostředky celníci používají. Někteří pašeráci se pokoušejí překrýt vůni drogy jinými vůněmi nebo pachy, aby tak zmýlili jemný čich pátracích psů. Výsledek této snahy je však většinou zcela opačný,

protože v takovém případě psodod zaregistruje netypické chování psa, což vzbudí jeho podezření a následuje mnohem podrobnější prohlídka konkrétního předmětu.

I zahraniční účastníci výcviku nahlásili již první úspěchy. Cvičení psi pomohli bulharským celníkům najít 13 kg heroinu a 33 kg marihuany.

Süddeutsche Zeitung, 14.9.1996 Bulletin 1/97

Rakousko

11) Podle expertů rakouského Kuratoria pro bezpečnost silničního provozu souvisí 20 % dopravních nehod se zneužíváním drog. Obavy vyvolává především vzestup příležitostné konzumace ecstasy. V roce 1993 nebyly v Rakousku zabaveny žádné tablety této módní drogy, v roce 1995 již bylo zabaveno 30 000 tablet. Osoby konzumující ecstasy jsou ve stejném věku 16 až 24 let jako riziková skupina silničního provozu mladistvých řidičů začátečníků. Stoupající rozsah drogového problému v dopravě je předmětem psychologického výzkumu. V Horním Rakousku bylo v roce 1993 jen ve 2 % dopravních nehod vysloveno podezření na konzumaci drog řidičů, v prvním pololetí 1996 již tento podíl vzrostl na 7 %. Problémem starších účastníků silničního provozu je především konzumace léků v kombinaci s alkoholem. Univerzitní profesor Otto M. LESCH poukazuje, že již hladina alkoholu pod 0,8 promile ve spojení s antihistaminiky způsobuje neschopnost k jízdě.

Die Presse, 25.10.1996

Nizozemsko

12) Vzhledem k dlouhodobé kritice nizozemské drogové politiky ze zahraničí, především z Francie, rozhodla nizozemská vláda o vytvoření speciální policejní jednotky Ecstasy. Tato skupina má zahájit svou činnost co nejdříve, pokud možno ještě v roce 1996. Nizozemsko je již dlouho považováno jak podle poznatků vlastních úřadů, tak podle zjištění ze zahraničí, za největšího výrobce této syntetické drogy v Evropě či dokonce ve světě. Podle drogových expertů Centrální pátrací a informační služby nizozemského Spolkového kriminálního úřadu (CRI) je možno postavení Nizozemska v produkci ecstasy a amfetaminu srovnat s Thajskem při výrobě heroinu a Kolumbie při výrobě kokainu. Také instituce OSN INCB ve Vídni poukázala na fakt, že 80 % všech amfetaminů na evropském drogovém trhu pochází z Nizozemska. V jednotce Ecstasy mají být vedle policistů z CRI také zástupci celníků, ekonomické kontrolní služby ECD a vnitřní bezpečnostní služby BVD. Policisté mají odhalovat laboratoře vyrábějící ecstasy, ECD má provádět dohled nad výrobou chemikálií vhodných pro výrobu této drogy. Mezinárodní spolupráce, která již v této oblasti probíhá s Německem a Francií, má být rozšířena o Velkou Británii. Vláda dále plánuje osvětu mezi mladistvými o rizicích konzumace ecstasy, přičemž má být vyvrácen dojem, že konzumace této drogy je státem tolerována.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, 2.9.1996

KNÍŽNÍ OKÉNKO

/Miloš Vaněček, NPDC/

Jelikož první číslo Bulletinu bylo věnováno extazi, bude i první kniha věnována této látce.

Nicholas SAUNDERS - EXTÁZE & TECHNO SCÉNA

Titul vydaný nakladatelstvím JOTA v Brně. Kniha se snaží globálně pojednat o extázi a problémech spojených s její konzumací. Pro odborníka může být zdrojem užitečných informací, ale pro jiného svým pojetím může být výzvou k vyzkoušení anebo, což je ještě horší, nabídkou řešení různých krizových situací.

Dominantní myšlenkou totiž je, že pomocí "chemie" lze vyřešit nemocný svět, včetně násilí mezi fotbalovými fanoušky jednotlivých klubů. Autor také navrhuje místo omezování konzumace drog spíš jejich bezpečné braní po kontrolou dalších osob.